

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 2 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 80 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semešniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petivrsta (šestina „Domoljובה“ širine, 34 mm) stane sa enkrat 30 v če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797. *****

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 8. Junija 1905.

Leto XVIII.

Moški posli.

Na Kranjskem je bilo l 1900 vseh moških poslov v kmetijstvu in gozdarstvu 14.246; izmed teh jih je bilo gozdarstvu 1145; torej je na kmetih služilo 13.198 moških. Med njimi jih je bilo do 20 let starih 6993, torej več nego polovica, do 30 let jih je bilo 1421; drugi so bili starejši.

Iz tega se natančno izprevidi, da se začne moški posli poizgubljati od 20 leta dalje. Potemtakem je ta stanjamo prehodan. Kmetova težava je vidna v teh številkah. Več nego polovica moških, ki služijo stalno pri kmetu, je mlada: s pastirji in še nedostupnimi mladeniči si mora pomagati, kakor ve in zna. Dobro, da jih še imajo.

Kam pa se potaknejo moški, da jih tako zmanjkuje na kmetih. Mladi mladeniči pod 20 leti so zadnji čas jeli oditi pohajati v Ameriko. Zato je številka, ki smo jo zgoraj navedli, vsak dan manjša. Danes je slabše, kot je bilo l. 1900. Morda bi kdo svetoval, naj se do gotove starosti prepove seljevanje v Ameriko. To pa ne bi moglo pomagalo. Saj jih zdaj tudi mnogo gre brez potnega lista. Samo ene stvari se moremo prijeti in ta je vojaščina.

Brez vsakega dvoma namreč vojaščina pobere vsako leto zelo mnogo moških poslov. Najlepša leta prebije fant po mestnih kosarnah. To pa ni vse. Vojaška leta odtujijo mnogo naših mladeničev kmečkemu delu. Življenje po mestih, navidez pisano in polno veselja, ima veliko moč na mlado srce. Vsako nedeljo, da če hoče, vsak dan veselice, godba in ples. Mladega, vihravega ženstva na izbiro! V kosarni zve o tovarniških razmerah, o rudnikih, o daljnjih deželah in mestih, ki ponujajo zaslužek in iščejo delavnih rok. Vpliv vsega tega je silno močan. V marsikaterem srcu se porodi sklep: Ne grem več za hlapca, po svetu pojdem!

Kaj mara za prepadene obraze tvorniških delavcev, ki s svojimi rodbinami prebivajo po zatohlih luknjah brez zraka, brez solnca! Tega ne gleda v prihodnost. Mika ga videz. Vojaško življenje, ki mu je pokazalo novih, prej neznanih potreb, ga je odtujilo polju in gojzdu. Izguba časa v krepkih, mladih letih je huda; izguba do kmečkega dela je hujša. Čas se s tesnejšo pridnostjo nadomesti; izgubljeno veselje se pa več ne vrne.

Tu je na vsak način mogoče in tudi treba poseči vmes. Za moške kmečke posle je treba zakonitih polajšav v vojaškem

stanu. Mladenič, ki bi se zavezal, da bo neko vrsto let delal na kmetih, naj bi bil vojaščine popolnoma prost, ali pa naj bi se mu vsaj vojaška dolžnost skrčila na najmanjšo dobo. Topo uradništvo se seveda krohoče temu nasvetu. Kaj ga briga kmet, da je le zanj vsakega prvega odprta kasa? Toda kmečko ljudstvo naj v tem oziru z združenimi močmi pokaže, kaj pomenja. Za kmeta velja tisto pravilo, kakor za delavca in roko-delca: to ima, kar si sam pridobi. Velikemu kapitalu, fabrikantom in uradništvu se vse sladka in jim takorekoč na rokah nosijo odpustke; kmetu dajo, kolikor se ga boje. Zato pa seveda nimajo nobenega zmisla za njegovo veliko odprto rano, da mu manjka poslov.

In vendar ni ta reč važna samo za kmeta, marveč tudi za državo sploh. Državna misel, zvestoba do avstrijske domovine, udanost vladarski hiši ima v kmečkem stanu svojo najtrdnjšo podlago. Tu je obema stanovitnost prepričanja: moli se stari Bog. spoštuje stari cesar. Drugod švigajo druge misli: sovražstvo do krščanstva se veže z nasprotstvom do države in marsikje celo z bojem proti celi človeški družbi. Po vetru obrača mnogo izobražencev svoje mišljenje. Kar jim kaže, pa so.

Taki ljudje ne bodo ob času nevarnosti tvegali niti drobtin iz žepa. S propadom kmečkega stanu se podira steber državam. Posebno velja to za našo Avstrijo. Naše države ne drži skupaj ne ena narodnost kakor Francoze, ali Lahe, ne zemeljska lega, ne starodavna zgodovina, marveč edinele dušna moč, pravno prepričanje, da je sredi Evrope državna zveza raznovrstnih narodov zato potrebna, da obvlada pravičnost proti krivici, enakopravnost in enakoveljavnost ljudi proti sebičnemu nasilstvu posameznih držav. Nemcem in Turkom, Rusom in Lahom, Angležem in Francozom bi morala pridigovati venomer, da so ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi. Ta duševna moč, ki ima korenine v globoki vernosti, pa hira, ko hira kmečki stan.

Ce torej vojaški stan pomaga razdirati kmečko blagostanje, ker se ne ozira pri svojih naborih na kmečke potrebe, škoduje s tem državi, ki bi jo imel braniti. Kaj pomagajo polne kosarne, kaj najnovejši topi, če je pa zvestobe vedno manj, manj vneme za državo? Ne meči, ne puške, ne trdnjave, ne vojne ladje, marveč edino le zvestoba svobodnih, vernih državljanov vzdržuje državo. In ta je doma na kmetih.

Kotiček za a. p. in p.

Fantje - abstinentje! Malo nas je še, pa nas bo vsak dan, ali vsaj vsak mesec več.

Pa veste, za abstinenta ni vsak, tudi za vojaka ni vsak, pa prej za vojaka kot za abstinenta.

Če le nima predebelega vratu in preširokih tac, pa je „taublih“, nič ne vprašajo: imaš korajžo?

Pa saj kateri je nima, se takrat navleče korajže od „ta kratkega“, pa je tudi korajža kratka, kakor pri tistem Janezu Telebanu.

Abstinent pa mora imeti pogum v srcu in pamet v glavi, pa vedeti mora, čemu so abstinentje in za kakošno delo?

Vidite, zdaj boste pa zvedeli, katero bo tisto lahko delo in dober zaslužek, ki ga vam je penujal Domoljub. Pa saj en fant je precej vprvič uganil — in se oglasil za abstinenta — tam iz Metlike. Čast mu! Ta bo še kaj več v naši armadi.

Lahko delo — nič piti alkohola, nič vina, nič piva, nič žganja, to se stori lahko tako mimogredé in križemrok le —

trdovraten mora človek biti in ne vклонiti vratu ne naprej ne nazaj, naj te še tako prosijo in silijo piti.

In dober zaslužek, postranski zaslužek; najprej si lahko hlapec ali delavec, ali v cesarski ali v deželni ali duhovski službi, zraven pa še abstinent, in to nese!

Koliko si le prihraniš! Če vsak teden eno krono, imaš v desetih letih 653 kron, v dvajsetih 1666 kron!

Če pa si dosedaj vsak dan liter vina spil, če se le po 44 hel. račun, imaš tri krore na teden, imaš 5000 kron v dvajsetih letih, če se zapišeš med abstimente

In pa lažje boš službo dobil in boljše. Zdaj n. pr. išče uredništvo Domoljuba 20 hlapcev, ki nič ne pijó alkohola. Službo dobé precej in pa plačo po 80 kron večjo kot pijanci. Oglasite se!

Pri nekaterih železnicah na Nemškem in Angleškem vzamejo v službo rajši abstimente. Če pride službe iskat in pove, da je abstinent, ga kar vzamejo, če pa po šnopsu diši, pa še njegovih bukvic ne pogledajo.

Na ladije, ki vozijo čez morje, kmalu že ne bodo družega v službo vzeli kot abstinenta

Vidite, kaj nas čaka. Vse bo po nas povpraševalo. Dober zaslužek, veliko prihranka! Starost brez skrbi!

Bi že bile, ali žejni bomo, boste rekli. Veliko manj kot pivci, pa tudi vinopivec mora piti vodo, če je res žejen. Mi bomo pa pili tudi mleko.

Pa za težka dela ne bomo, bomo omagali? Nič ne boste omagali; velike močnejši je abstinent, in lažje vsa težka dela opravlja in pivec veliko prej omaga. To je dokazano po mnogih, mnogih čiste natančnih poizkušnjah, ki so jih delali zdravniki, učitelji, gospodarji tvornic, ki so vse natančno pretehtali, premislili, preračunali in zapisali: vsi poizkusi kažejo, da človek brez alkohola lažje dela in več stori in srečnejše živi kot z alkoholom.

Političen pregled.

Iz državnega zbora.

Od začetka maja pa nekako do srede istega meseca je zopet zboroval državni zbor. Že zadnjič smo omenili, da se je v tem zasedanju razpravljalo o carinski pogodbi. Po daljših razpravah je zbornica vsprejela vse vladne predloge glede izprememb carinske pogodbe. Videlo se je pri teh predlogah, kako štiti vlada veleobrtnike proti tuji konkurenci. Nato je prišel v raz-

pravo zopet krošnjarski zakon, katerega je gosposka zbornica vsled nekih malenkosti vrnila poslanski. Gosposka zbornica zahteva n. pr., da sme krošnjar ostati v mestih in trgih, kjer je sedež politične oblasti, samo osem dni. Obrtni odsek pa je predlagal samo tri dni, kar je tudi obveljalo. Pripomniti moramo pri tem zakonu, da vse premembe gosposke zbornice razširjajo pravice krošnjarjev, dočim bi obrtni odsek najraje prepovedal vsako krošnjarstvo. Večina poslanske zbornice je tudi za omejitev krošnjarstva, izvzemši določene vrste domačih obrtnih izdelkov; zato je poslanska zbornica odklonila premembe gosposke zbornice, t. j. olajšave za krošnjarje, ki po vaseh prodajajo razno preležano in preperelo blago, izmečke, ki jih po mestih ne spravijo v denar. Tej razpravi je sledila za nas Slovence pomenljiva razprava o italijanskem vseučilišču. Vlada hoče ustanoviti italijansko vseučilišče v Roveredu na južnem Tirolskem, dočim zahtevajo italijanski poslanci vseučilišče v Trstu. Zanimivo je, kaj menijo o tem poslanci drugih narodnosti in različnih strank. Čujmo par mnenj. Rusini pravijo, da glasujejo za italijansko vseučilišče, če dobé vseučilišče tudi za svoj narod, ki šteje tri in pol milijona duš v Avstriji. Nemci, ki v narodnostnem obziru nobenemu drugemu narodu v Avstriji ne priznavajo nikakih pravic, se seveda proti vsakemu nenemškemu vseučilišču. Slovenski in hrvaški poslanci pa pravijo, da dovolijo Italijanom univerzo t. j. vseučilišče le pod tem pogojem, če se ustanovi istočasno tudi v Ljubljani vseučilišče. Le liberalci, ki so v državnem zboru prave ničle, se zadovoljijo s tem, da se z zakonom zagotovi univerza v Ljubljani, ker jim višjih želj gospod Švegelj že ne dovoli. V začetku junija se zbornica zopet snide in bo začela razpravljati o preračunu

Ogrski voz

Še sedaj ni razvozan. Vladar je poslal na Ogrsko državnega finančnega ministra, da uravna razmere, in mu dal dovoljenje, da sme nekoliko odjenjati in ugoditi nekaterim zahtevam nadutih Madžarov. Pogajal se je z različnimi poslanci in kazalo se je, da se bo voz srečno razmotal; pa gospodje Madžari so nenasitni in vsa pogajanja se se razbila. Nam se spleh čudno zdi, zakaj vlada to uporno madžarsko gospodo tako neguje in prosi. Vladar se je baje izrazil, da jim madžarskega poveljnega jezika v armadi nikakor ne more dovoliti. Poleg poveljnega jezika zahtevajo neodvisne stranke nek nov šolski zakon in nov volivni red, po katerem mislijo raznaroditi vse nemadžarske narode na Ogrskem in jim odtegniti še te pravice, kar jih imajo.

Macedonija.

V Macedoniji se razmere še niso nič izboljšale. Namesto da bi se vsi balkanski narodi borili proti skupnemu sovragu — Turku, se raje koljejo med seboj. Zadnji dogodki dovolj jasno dokazujejo, da na Balkanu ne bo preje miru, dokler ne poseže vmes kaka vnanja država in ne napravi sama miru s tem, da uvede potrebne izpremembe. Turki, ki naj sebe izboljšajo in ukroté svoje brate po veri v Jemenu, nikakor in nikdar ne bodo uredili balkanskih razmer. Vtikajo se sicer v to vprašanje različne države, katerih vsaka išče le svojih koristi; na potreben mir pa nobena resno ne misli.

Maroko, Francija in Nemčija.

Potovanje nemškega cesarja v Maroko, o katerem smo poročali pred par meseci, ni bilo brez pomena. Med Francijo in Nemčijo se vrši namreč zdaj nekrvav boj za vpliv v Maroko. Francija namerava uvesti v Maroko take izpremembe, da postane ta sedaj še samostojna država francoska pokrajina in tako izključi tu vsako drugo trgovino razven francoske. Anglija jo v svojem sovraštvo do Nemčije v teh težnjah podpira. Toda nemški stric so brihtni. Da utrdi že dokaj dobro uvedeno nemško trgovino v Maroko, je obiskal nemški cesar Viljem to državo. Posledica tega obiska je, da se približuje maroški sultan Nemčiji, ker si na ta način izkuša ohraniti svojo samostojnost. Morda bosta Nemeč in Francoz zaradi te države še enkrat malo zaplesala.

Španski kralj Alfonz XII.

se misli ženiti na Angleškem z neko silno bogato princezino. Kerbce najbrže ne bo dobil; govori se celo, da je princezinja pripravljena prestopiti h katoličanstvu, če jo zasnuje Alfonz.

Španska propada.

Na španskem je letošnja letina vsled suše popolnoma uničena. Že tako je ta država v gospodarskem obziru najslabša v celi Evropi in sedaj še to. Odkar je dal Napoleon posekati krasne španske šume, da napolni prazne blagajne, trpi dežela večkrat na pomanjkanju vode, dasi ima primeroma mnogo in velikih rek. Tudi razgozdovanje cvete v tej deželi. Toda če bi imeli na Španskem kaj zmisla za sveže in krepke ideje in imeli kaj podjetnosti, bi bili gozdove že davno nasadili. Tudi pomanjkanju vode se dá s trudem in marljivostjo odpomoči: tu treba uravnati reke in zgraditi velike vodne shrambe. Toda na izboljšanje gospodarskega položaja

ne moremo še upati, dokler bodo vladale med vladnimi krogi take razmere.

Na Ruskem

so se nemiri nekoliko poglobili. Le ed tupa-tam, zlasti iz Varšave, se čuje o kakem napadu z bombe, kar pa na Ruskem že ni več nenavadno. Toda bati se moramo, da izbruhne vstaja na novo, ko izve narod o groznem porazu ruskega brodogoja.

Rusko-japonska vojska.

Na suhem.

Nad Mandžurijo se zbirajo zopet črni oblaki. Rusi kakor Japonci se velikanske izgube v mukdenski bitki že zelo pokrili in obe armadi se pripravljate na nove krvave boje. Japonci prodirajo vsak dan višje proti Harbinu in vsak dan čujemo o novih manjših praskah. Rusi so napravili v Irkutsku velikanske bolnišnice, kar priča, na kaj vse so Rusi pripravljani. Vzrok, zakaj se Japonci kljub veliki premoči nad sovražnikom ne spuste v večji boj, je gotovo ta, ker so čakali izida bitke na morju. Toda sedaj, ko je bilo rusko brodogoje sramotno uničeno, se bodo gotovo spustili v boj, če ne bo prišlo preje do mirovnih pogajanj.

Na morju.

Rekli smo zadnjič, da bomo v današnji številki „Domoljuba“ poročali že o boju na morju. Obljubo bomo izpolnili, čeprav s težkim srcem, ker moramo poročati o velikanskem porazu ruskega brodogoja, o novi sramoti slovanske Rusije, ki jo je zadela na daljnem vzhodu.

Rusko-baltovsko brodogoje največja nada Rusov.

Proti koncu oktobra minulega leta je sestavila Rusija veliko brodogoje in je poslala, potem ko je bilo njihove brodogoje v vzhodno-azijskih vodah deloma uničeno, kot zadnje upanje proti vzhodu. Takrat so imeli Rusi Port Artur še v svojih rokah. Upali so, da trdnjava ne pade, če pride baltovsko brodogoje v pravem času na bojišče. Ker je Port Artur prezgodaj padel, je brodogoje le počasi plule proti vzhodu. Mudilo se je dalj časa pri francoskem otoku Madagaskarju, ker je bilo treba nekatere ladje popraviti. Odkar je brodogoje preplulo indijski ocejan in neopaženo prišlo v vzhodno-azijsko morje, je obrnilo splošno pozornost nase in vsi so hvalili umnega Roždestvenskega, ki je bil vrhovni poveljnik brodogoja. Brodogoje je

bilo celih sedem mesecev na poti; toda ravno pred svojim ciljem je bilo popolnoma uničeno.

Grozna bitka na morju.

V soboto, dne 27. maja je dobil japonski poveljnik ladij, admiral Togo telegram, da se bliža vse rusko brodogoje okoli petdeset ladij. Poveljnik ruskega brodogoja je bil Roždestvenski, ki je hotel s svojimi ladjami med Japonsko in Korejo uiti v rusko mesto Vladivostok. Gosta megla je pokrivala morje; a vendar odrine Togo neutegoma z vsemi svojimi ladjami Rusom nasproti. Japonci so imeli velikih ladij oklopnic in križark skoro toliko kakor Rusi. To brodogoje je plulo med Korejo in nekim otokom in je napadlo rusko v boku in je obkolilo. Bitka se je začela. Rusko brodogoje je izvršilo napad v dveh vojnih vrstah. Ko so začeli Japonci streljati in ko so s svojimi torpedovkami zadali ruskim ladjam znatnih poškodb, je prišlo rusko brodogoje v velik nered. Ladje so se zadevale druga ob drugo, moštvo pa je začelo takoj misliti na rešitev, zlasti ko so videli, da so jih Japonci obkolili. Ušlo je komaj polovica ladij, katerim so pa takoj sledili Japonci. Admiral Nebogatov, ki je pripeljal tretje baltovsko brodogoje na bojišče, se je udal z 2000 možmi. Roždestvenski je na neki majhni ladji ubežal, pa je pozneje prišel Japoncem v roke. Izvrstno so služili Japoncem v tej bitki podmorski čolni. Jasnejše slike o bitki in obojestranskih izgubah sedaj še ne moremo podati, ker si dosedanja poročila iz Peterburga in Tokija silno nasprotujejo. Zato o bitki več prihednjič.

Ruske izgube.

Rusi so izgubili dosedaj polovico brodogoja in med tem najlepše ladje. Trije ruski admirali so v japonskih rokah in velika množica mornarjev. Izmed vseh ruskih izgub je pa največja ta, da so jim vzeli Japonci štiri nepoškodovane ladje, ki tako izjednačijo skoro vse japonske izgube.

Vzroki poraza.

Vzroki poraza so sledeči: manj vredne ladje, neizurjene moštvo in pomanjkanje discipline na ruski, izvrstno brodogoje v vsakem oziru na japonski strani. Nekateri celo mislijo, da se je rusko moštvo ob najvažnejšem trenutku uprlo, čemur se pa ne čudimo, ker je bilo med mornarji mnogo ruskih upornežev.

Rusija ponižana.

Rusom sovražne časopisje vriska vesolja da na stotine razstreljenih milijonov, leži za Ruse izgubljenih v Korejski cesti.

Lahko se ceni, da znaša ruska izguba nad 300 milijonov kron. Nesreča take ogromnega obsega je težko pojmljiva, ker je rusko brodogradništvo imelo, kakor so pred tedni zatrjevala poročila, premoč. Ona država, na katere moč se se Slovani tako zanašali, je globoko ponižana in prenašati mora najostrejšo zabavljico o nesposobnosti svoje vojne uprave. To nas kot Slovane globoko boli, a obenem nas vendar navdaja upanje, da bodo grozni udarci, katere je doživela Rusija v japonsko-ruski vojski, pokazali ji pot k zboljššanju, in da je za Slovane končno vendar bolje, da je ta nesreča zadela Ruse v boju z Japonci, nego bi se kaj takega zgodilo n. pr. v ruskem boju z Nemci. Starokopitna Rusija si mora ob takih dogodkih mirno dopustiti opazke, da je zmaga njenega sovražnika zmaga večje omike.

Ali bo sedaj mir?

Vsak, kdor zasleduje rusko-japonsko vojsko, bo z nami mnenja, da je skrajni čas, da Rusija sklene vsaj zdaj mir, čeprav se danes mirovni pogoji drugi, ko pred bitko in po vsaki japonski zmagi bodo težji za Rusijo. Japonci bodo sedaj stavili mirovne pogoje, ki bodo gotovo za Rusijo poniževalni. Vsak bo priznal, da Japonska danes ne bo več zadovoljna z istimi pogoji, ko pred tremi meseci. Japonska sedaj nima namena, biti napram Rusiji velikodušna. Rusija mora plačati Japonski za žrtve na blagu in kivi ter za skrbi in nevarnosti. Klub vsemu temu pa pravijo poročila iz Rusije, da car in višji dvorniki niso za mir. Če torej v Peterburgu še niso na jasnem, če morejo sprejeti mirovne japonske pogoje, ne da bi se priznali za premagane, potem tudi poraz Roždestvenskega še ni prinesel miru.

LISTEK.

Dobro so ga zalili.

Bregovar jih je imel že nad petdeset, ko si je izbral družico za življenje, in nič ni torej čudno, da sam ni kaj prida upal na potomce. — A glej, čez dobro leto je prinesla babica enega fantka — Bregovar ga je takoj krstil za štrukeljčka, ker je bil tako lepo rejen — češ, da ga je vjela v narasli Savi. Bregovar je bil takoj zadovoljen; letel je doli k Hrastarju in dejal: „Ti, sedaj je prišel čas, da pokažeš svoje prijateljstvo.“ Hrastar si tega ni pustil dvakrat reči, hitro je smuknil v lepšo obleko in čez pol ure so jo že brisali proti cerkvi. Ko so bile ce-

remonije končane in je postal „ta mladi Bregovar“ kristjan, je povabil Bregovar sam botre na botrinjo k „Dobri kaplji“. To še ni bilo samo na sebi nič napačnega, a napačno je bilo to, da so ga predolgo zalivali. Vsa ta reč pa se je vršila takole:

Župnik je ostal samo kake pol ure; popoldne okoli treh so se odpravile tudi ženske z novorojenčkom domov in šele sedaj je pričelo postajati pri „Dobri kaplji“ veselo in živahno. Družba se je na željo Bregovarjevo, ki je hotel, naj bi bila z njim vesela cela vas, precej pomnožila, tako, da se je kar na treh mizah „delalo“ in seveda tudi zalivalo na zdravje novorojenčka, da bi bolj rastel. Pozneje so bolj zgovorni spustili kar cele govore in še pozneje je nastala noč. Šele sedaj se je spomnil Bregovar, da je zakonski mož in obenem družinski oče, da mora torej domov; njegov prijatelj Hrastar si je pa mislil, da ket „ledig in frej“ lahko še nekoliko posesti.

neumnosti molčala. A Bregovar ni imel tiste moči, da bi mogel svoje veliko veselje zase obdržati in je hotel na vsak način razodeti svoje srce dobremu „sosedu“. Prišel je razodevati svoje veliko veselje z nogami, rokami, ustaicami in vesljal proti šterni.

„Oh Mátijček, daj, poljubi me! — Ti ne veš, kaj se to pravi, biti oče!“

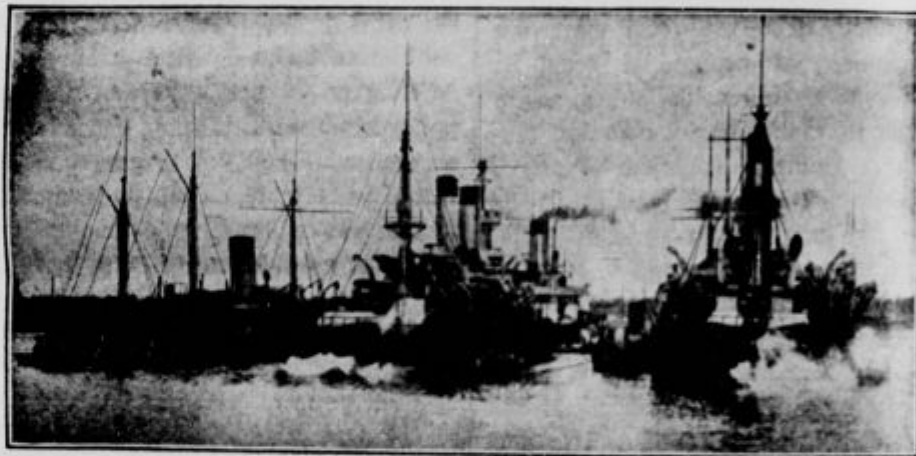
Zopet privzdigne nogo in roko, da bi poskočil od samega veselja, a zadnja stran postane hipoma za nekaj kil težja — in Bregovar telebi po tleh.

„Torej tako! Ti me suješ na tla? Ali je to sosod — lump ja, lump, tolovaj!“

Stokajoč se skobaca počasi Bregovar po konci in gre nad sovražnika. Trikrat je mahnil zastonj, šele četrtrič zadene in — dežnik je šel na dva konca.

„Hahaha, ali si jo dobil po buči, da jo boš pomnil še na sodnji dan. Sedaj sva bot, samo glej, da se spraviš z mojega vrta.“

Sedaj pa je zdelal Bregovarja „spre-

Brodovje admirala Nebogatova.

Ura je bila že precej čez enajst; polna luna je kazala Bregovarju pot, da jo je lažje in brez posebne nevarnosti meril po dolgosti in širokosti proti domu. Sedaj pa se je vmešala v to botrinjo nova oseba in ta oseba ni bila nihče drugi kakor šterna, ki je stala že od nekdanj pred Bregovarjevo štaljo. Zraven šterne pa je bilo dolgo široko korito, da so napajali vaščani živino.

Bregovar je prišel do doma; trikrat je šel v velikem kolobarju okoli šterne.

„Te kanalje so mi vrata zaprli“, je brbljal, „tudi dobro, na sedem let pride vse prav.“

Sedaj opazi šterno in takoj prične pogovor.

„A sosod Matija, dober večer!“ zakliče. „Ali že veš? Dobil sem princa, veš kerleca, takega da mu ni para! Pa smo ga tudi dobro krstili, tako smo ga zalili, da mora zrasti kakor hrast! Mátijče, a že veš, Lojzek mu je ime.“

A šterna je bila pametnejša in je na te

ljevavec“ — alkohol in izmučen in one mogel se je usedel na kraj korita. Glava mu zleze polagoma na prsi, zgubi ravnotežje in kakor je dolg in širok leži v koritu. Sreča, da v koritu ni bilo nič vode. Močno smrčanje je kmalu pričalo, da Bregovar tako dobro ali pa še boljše spi v koritu kakor drugi na pirnicah.

Minilo je kake dobre pol ure, kar stopi na pozorišče nova oseba v podobi Hrastarja, ki jo je kot boter tudi privozil, samo s to razliko, da je on privozil s parom konj, ker je precej več naložil kot Bregovar. Hrastar je že od daleč zagledal šterno in jo imel za črno postavo, ki beži pred njim. „Stoj, holt!“ je komandiral; prijel dežnik tako, kakor so jih učili pri vojaki s puško za bajonetni napad, in pričel teči. Kar se skrrije mesec za meglo, šterna zgine in tako je pokvarjen ves vojaški napad. A Hrastar, ki je mislil, da je „postava zbežala“ je kričal: „O ti strahopetni zajec ti; ko sem bil jaz fant, nismo tekli in se ne bali še rogatega ne.“

Zopet je pričel počasi jadrati. Jadral je in jadrал, a ni nikamor prijadral, ker je nevedé vozil okoli šterne. „Devet taužent mačkov je nocoj daleč do doma, permejš, saj že hodim skoraj celo večnost“, se je jezil. Nazadnje je vendarle zadel ob korito.

„Hvala Bogu, da sem le vendarle enkrat doma! In sedaj, Jože, greš takoj spat... Lahko noč, pa dobro spi, saj si dosti zdelan. — Moliti nocoj ne moreš, pa saj če enkrat izpustiš, to še ni nič.“

Kmalu je slekel rekele, telovnik (lajbič) in zavali se v — korito. Kakor bi ga kdo sunil s šivanko, se zgane in zakriči:

„O sveta pomagavka, o taužent ko

smatih, saj je že eden v moji postelji. Kakšen lump pa je to?“

A tudi Bregovar se je hitro zbudil, zgrabil tekmeča — za korito za vrat in kričal: „Pomagajte, žena, hlapci! Tatovi, roparji! Luč, luč!“

Strašansko vpitje in kričanje je spravilo ljudi pokonci in kmalu so bili zuvaj, da vidijo, kaj je. Na prvi pogled so videli, da se tam v koritu nekaj premetava. Hitro skoči en hlapec k šterni, parkrat močne potegne, in mrzli curek je hitro spravil pretepača narazen. Medtem je že prišel drugi hlapec z lučjo in hipoma trezna prijateljica sta gledala debelo drug drugega.

„Ja, za božjo voljo, ali si res ti boter,

Hrastar?“ se čudi Bregovar.

„Jaz že mislim, da sem.“

„Ali sem te kaj preveč?“

„Ni bilo hudega.“

„Kako pa vendar prideš v moje korite?“

„Povej rajše, kako si ti prišel notri?“

Nekaj časa sta se gledala kakor pes in mačka, a Hrastar je bil kmalu stari navihanec; pomolil je Bregovarju roko in dejal:

„Ne ženi si tega preveč k srcu; smo imeli pač velik krst, ki je bil malo premočno zalit.“

„Seveda, seveda; zato ga pa tako zelo ne bomo nikdar več zalili! Lahko noč!“

„Lahko noč!“

Razgled po domovini.

Gorenjske novice.

* **K svetemu Joštu!** Binkoštni terek imajo mladeniške Marijine družbe kranjske dekanije shod pri sv. Joštu poleg Kranja Družbe se bodo sešle ob 6. v šmartinski župni cerkvi, kjer bo tiha sveta maša, na to se bodo uvrstile v procesijo, in z zastavami korakale do pod gore, kjer se procesija razveže. Pod vrhom se bo zopet uredila in šla v cerkev, kjer bo sv. opravilo. — Po kosilu bo shod pod milim nebom. Najprvo bo govoril eden gospodov, potem bosta govorila dva mladeniča, dva pa deklamirala pesmi. Tudi za petje bo preskrbljeno. — K tej slavnosti se pa povabljeni tudi vsi drugi mladeniči iz okraja, zlasti še iz onih župnij, koder nimajo družbe nikakega društva. Če bo udeležba večja, lepše in koristnejše bo. — Shod se bo vršil ob vsakršnem vremenu. Ker bo imel krčmar jedi pripravljene, zatorej se ne more kar tako pustiti. Pravi junak se nekaj kapelj dežja ne ustraši; da, v takih okoliščinah šele pokaže, če je res junak! In junak mora biti gorenjski fant, ne strahopetec! — Torej nasvidenje na gori!

* **Nesreča v Kropi.** Dne 25. maja je blizu Kroke utonil upokojeni železniški strojevodja Leopold Zajec. Šel je okoli 10. ure dopoldne naproti svoji ženi, ki se je vračala iz Ljubljane. Kakih pet minut hoda iz Kroke ga je božjast vrgla v jarek, po katerem se voda odteka ob cesti. Ker ni bilo hitro pomoči in si sam ni mogel pomagati, je utonil v jarku, kjer ga je našla žena. Pokojnik, rodom Ljubljčan, je bil zaradi bolezni kot strojevodja upokojen.

* **Novi občinski odbor v Radovljici** je že pokazal svoje delovanje. Nasadil je na svojem zemljišču ob novem šolskem poslojpu lep kostanjev drevored. Bajce namerava tudi odstraniti z občinskega

urada nemški napis „Stadtgemeindeamt“ in izvršiti več enakih prememb, ter tako biti zgled slovenskim občinam proti samovoljnosti mariborskega občinskega sveta.

* **Otvoritev Kadičnikove koč** se bo slovesno vršila dne 18. junija ob 11. uri dopoldne. Na vrhu Golice bo opravil sv. mašo društveni urednik gosp. Ivan Mlakar, potem pa blagoslovil koč.

* **Nov poštni urad** je dobila Sava pri Jesenicah pod imenom Jesenice - Fužine. Otvoril se je 1. junija in se be pečal s pisemsko in vožno pošto ter obenem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim omrežjem po železniških vlakih, ki vozijo med Ljubljano in Trbižem.

* **Električno železnico** gradi tovarna s Save na Javornik.

* **Predor na Hrušici, v katerem** se je zgodilo toliko nesreč, so končno predrli dne 17. maja ob 1/2 9. uri. Predrtino so zopet zazidali, ker morajo prej še dovršiti obzidavanje. Preteklo bo še precej časa, preden bo dele končano. Predor je po dolgosti drugi na novi železnici, meri 7997 m.

* **Iz Polhovega gradca.** Dragi „Domoljub“, v mnogih izvedih prihajaš k nam in prav radi te beremo, vendar ti že dolgo časa nismo ničesar poročali, ker ne obešamo vsake stvari na veliki zvon. Lahko bi bili že pred letom poročali o naši brzejavni postaji. Občinski odbor je tudi že vložil prošnjo za sodne dneve, ker davkoplačevalci iz naše in črnovske občine tudi smejo zahtevati kako ugodnost zase, kajti doslej so morali za vsako malenkost od 20—36 km daleč capljati na Vrhniko, in to ob vsakem vremenu. Selski pismonoša, ki ga tako nujno potrebujemo, nam je tudi že obljubljen. Pred veliko nočjo nam je predaval g. dr. Lampe o gospodarski organizaciji, pozneje pa go-

spod Legvart jake poljudno in prepričevalno o mlekarstvu. In mlekarstvo moramo imeti! Vsaj se vendar ne bodemo bali debičkov, ki nam jih bo donašala! Kmet tolikrat toži, da so slabi časi in stroški, pa kje najložje skupi denar, ki ga vsak dan tako nujno potrebuje, nego za mleko? Denarja je dovolj na svetu, samo poiskati si ga moramo znati. Svojih slabih razmer si je včasih kmet tudi sam kriv. Le bodimo odkritosrčni! Kolkokrat si n o č e pomagati, da, niti s p o z n a t i, kaj mu koristi! Tu samo en dokaz. Pred dvema leti je pa občinski odbor v svoji seji sklenil pobirati naklado na žganje, trdno se zanašajoč, da bo s tem vstregel veliki večini davkoplačevalcev, saj se je vendar že prvo leto v desetih mesecih nabralo njim v prid več nego 1400 K (reci: eden tisoč štiristo kron). Ako bi ne bilo naklade na žganje, bi morali kmetje plačevati to naklado na zemlje, ki že tako nič ne nese. Denar za davke naj se ne jemlje samo tam, kjer ga ni, plačajo naj tudi tisti, ki med nami od žganja bogaté. Raszodnejši posestniki, ki niso prišli s svojo pametjo navskriž, tudi niso nasprotniki naklade na žganje, ker nočejo biti sovražniki lastnega žepa in občne koristi. Še celo oni, ki žganje pijejo, nimajo nič proti nji, pač pa oni, ki ga kuhajo in prodajajo, a tudi ne zato, ker bi jim naklada sama na sebi škodovala, temveč ker nočeje imeti dacarja za pričo, ko mešaje razno brozgo. Umazana dobičkarija prodajalcev žganja hoče sedaj s strastno agitacijo vreči iz občinskega odbora vse dobromisleče odbornike. Na vse strani so razpeli mreže za kaline, ki nočejo s svojimi možgani misliti, da bi na njih račun spravili v obč. odbor večino onih, ki žganje točijo, t. j. s a m e s e b e. Kdo izmed nas pa bo postavil v zelnik kozla za stražnika? Ti sebičneži imajo le svoj žep pred očmi, koris

vse občine jim je deveta briga. Ako bi nas Bog res tako s slepoto udaril, da bi šli pri občinskih volitvah na roko takim ljudskim pijavkam ter jih spravili v občinski odbor zato, da bi ondi skrbeli za svoje, ne pa za naše koristi, potem bi se dala zlasti točenju žganja kar največja potuha in brezvestnosti bi se odprla vrata na stežaj. Spoznanje bi prišlo prepozno. O teh za danes samo toliko, če treba, prihodnjic več. — Samo jednega ne smemo pozabiti Imame moža, ki zajema svojo modrost iz umazanega „Naroda“. Vsakemu, ki prihaja v njegovo hišo, vsiljuje svojo nezmotljivo „učenosť“. Poslušati ga pač morajo, a verjeti mu ne morejo, ker se je že večkrat z resnico skregal. Koliko posestnikov se je več učilo nego on, ki ni drugam hodil v šolo razun nekdanj k Šifererju v kamro. Sedaj zna pa več nego vsi „doh-tarji“. O čudež pegrjski! Vsi dobromisleči možje mu leže v želodcu, zlasti naš g. župnik. Sedaj bi se rad vsedel na županski stolec, ta čast mu še manjka, ker njegova postava je kakor nalašč za kaj takega ustvarjena in se je že pred nekaj leti nekje v Ljubljani izdajal za našega župana. Doslej mu ta čast ni bila niti na ponudbo, ker še niti v obč. odbor ni bil voljen. Nekateri poredneži so mu namreč oporekali, da nima svojih hlač. Da bi pa tem nagajivcem „gliste zagovoril“ in prišel vsaj v občinski odbor, če že ne višje, si je mož dal na starost vmeriti lastne hlače, to je postal nedavno po milosti svoje žene posestnik, kar poprej ni bil. V novih hlačah sedaj sili izpod mernika. Doslej je namreč njegova luč svetila le bolj pod mernikom, a kdo mu bo zameril, ako bi jo rad postavil na svečnik — oziroma županski stolec. Pokažimo hrbet takim in podobnim ljudem, saj nismo dali pameti „v štant“. Združimo se, stojmo trdno, kakor hribje, pod katerimi smo bili rojeni, ter volimo značajne možje, ki naj izmed sebe izvolijo za župana, katerega spoznajo po lastnem prepričanju za najvrednejšega!

* **Vabilo k blagoslovljenju nove zastave** mladeniške Mar. družbe in kat. slov. izobražev. društva v Št. Jurji pri Kranju, katero se bo vršilo na binkoštni pondeljek ob 1/3. uri popoldne, in na društveno veselico, ki se bo vršila po blagoslovljenju zastave po sledečem vzporedju: 1. Petje: a) Za dom med bojni grom! zl. P. H. Sattner; b) Naprej zastava slave! zl. Davorin Jenko; c) Bojna pjesam, zl. Fr. S. Vilhar; vse poje moški zbor. 2. Skriti biser — sv. Aleš. Drama v dveh dejanjih. — Vstopnina: I. sedež 60 h, II. sedež 40 h; stojišča 30 h. — K obilni udeležbi vabi odbor.

* **V Moravški dolini** zadnji čas silno napredujemo; toda ne samo v koristnih stvarih, ampak tudi v neumnosti in surovosti.

Kakor se pa nebena reč ne vzdrži brez organizacije tako tudi neumnosti in surovosti ne. Tako si je mislil menda tudi naš liberalni voditelj, učitelj Toman in zato je napravil zavedno (!) bralno društvo. Liberalci so bili društva strašno veseli „zdaj bo čas izbrzbe in omike“, so si pripovedovali in vpili: „le vkup v naše društvo, kdor je prijatelj napredka in omike.“ Dopisnik pa je v „Narodu“ pohvalil naprvo seveda liberalnega voditelja, potem pa tudi „vrle“ člane in „zavedne“ članice, katerih so se tudi liberalci usmilili in jim dovolili prostor v njih sladki družbici. Da pa liberalni učitelj še bolj podžiga svoje privržence za liberalne ideje, prireja ob nedeljah ples, pri katerih se zabava „vzerna“ liberalna mladina s hreščanjem vaškega godca in škripanjem njegove potrene harmonike. Da je pri takih shodih vse kaj družega nego izobrazba, ni treba še posebej poudarjati; kajti, tam kjer prebirajo umazane, brezverske liberalne časnike, iščemo zastoj izobrazbe. — Kaj stori nekaterega človeka prevzetnega? Bogastvo! No, že menda res, saj naš liberalni učitelj je bil včasih tudi bolj ponižen. Pri tem pa je pozabil, da so mu ravno klerikalci pripomogli do njegove sedanje mastne službe. Ko bi ne bilo blagega nekdanjega moravškega dekana Tomana, bi gospod zdaj krave pasel po dolenskih hribih in tudi njegova „gospa“ bi ne nesila tako oblastno svoje glavice. Naši liberalci še vedno radi vprašujejo, kdo je povzročil naše strankarske homatije. Odgovor je lahak: gospod učitelj je bil časih po farovžih kuhan in pečen; ko pa si je nekoliko opomagal, pa je duhovne odstavil, ter dvignil liberalno zastavo. Radevedni smo, kako dolgo bo učitelj še barval „napredne“ Moravčane z liberalno farbo. — Odhodnico preč. g. Jos. Cegnarju, ekspozitu na Vrhpolju, je priredilo naše izobr. društvo. Sledilo je zanimivo predavanje g. stud. phil. Val. Rožiča, člana kat. akad. društva „Zarije“, o slavnem J. Juriju Štrossmayeru, škofu Djakovarskemu in o našem nepepaznem škofu A. Šlomšek. Po petju in deklamaciji se je pa ponovila igra „Novi zvon na Krtini“, katera je zbog interesantne vsebine poslušalcem povsem ugajala, zlasti berač „Cotelj“ je kaj dobro pogodil svojo ulogo. Kako priljubljeni so bili gospod med nami, je dokaz v pravi luči, ker je bila prestorna društvena dvorana natlačena do zadnjega koticčka. Dal Bog „gospodu Jožefu“ obilo sreče in blagosleva v novem delovanju. — Na cvetno nedeljo je predaval gosp. Val. Rožič v našem izobr. društvu o „življenju starih Slovanov pred 1000 leti.“ Poslušalcem je govor ugajal še posebno, ker jim je govornik podal tudi čudne in zanimive šege naših pradedov. Tako se naše društvo veselo giblje in napreduje, ne pa kakor kako liberalno društvo, katero išče zabave in izobrazbe pri hrupnih veselich

in plesu, kadar pa teh ni, pa dremlje kakor medved v brlogu.

* **Z Vrhpolja.** Mi Vrhpoljci smo bolj skriti v kotu, zato se le redkokdaj kaj sliši o nas. Tudi sedaj smo se zakesnili. Poročali še nismo, da so nas zapustili naš ljubljenski benefcijat, č. g. Jožef Cegnar, sedaj župnik v Stranjah. Delovali so med nami 7 let in se vsa ta leta še trudili s poukom v šoli. Težavno je bilo to poučevanje! Mi nismo imeli lepega šolskega poslopja. Naša šola je bila le tesna, nizka sobica kmetiške hiše. A gospod katehet so tja zahajali veseli med množico nedolžnih otrok. Radi so bivali med otroci, ti pa so jih tudi ljubili prav iskreno. To priča velika žalost ob njih slovesu. To priča še sedaj vedno izpraševanje po ljubljenskem gospodu katehetu. — A tudi mi odrasli smo čutili britko izgubo. Ljubili smo svojega duhovnega pastirja tako, da smo mislili, da morajo ostati pri nas za vedno. Zato pa sedaj še bolj potrti zdihujemo in žalujemo po ljubljenskem g. Jožefu. A pomagati si ne moremo. Mi smo ostali sami. Naša hvaležnost in ljubezen pa bo spremljala č. gospoda vedno in povsod. Želimo le, da bi bili srečni in zadovoljni v novi župniji, da bi našli tudi tam somišlječa in naklonjena srca. Nam pa ostanejo nepozabni in spomin nanje bo živel vedno v lepi moravški dolini.

Hvaležni Vrhpoljci.

* **Slovensko bralno društvo v Železnikih** slavi dne 23. julija t. l. dvajsetletnico svojega obstanka. Vsa slovenska narodna društva torej tem potom opozarjamo na to slavnost; in že sedaj najuljudnejše vabimo k mnogobrojni udeležbi. Natančneje poročamo pozneje.

* **Iz Poljan nad Skofjoliko.** Naša posojilnica in hranilnica, vkljub vsem Gorenjčevem lažem in napadom, prav lepo napreduje. Ravno v mesecu maju, koje Gorenjec najhujše naskakuje: imela je za sedanje razmere res ogromni promet. Bilo je v maju prometa 41.700 K 00 v. Hranilnih vlog je vložilo 75 strank 18.122 K — v., vzdignilo je 51 strank 6.859 K 45 v. V teku petih mesecev to je od novega leta, bilo je prometa 190.647 K 83 v., hranilnih vlog bilo je vložnih 75.330 K 61 v., vzdignjenih pa 54.919 kron 82 v., torej več vloženo 20.410 K 79 v. Te številke pač jasno kažejo, kako malo vspeha imajo Gorenjčeve laži, katerim je ljudstvo že kar privajeno, zato nanje tudi nič odgovarjamo ne! in ne bomo nikdar odgovarjali. Lažnivec ima vedno dosti gradiva, ker laž je neskončna. Povedal je pa „Gorenjec“ tudi dovolj jasno, kak mož da je, ko pravi v svojem dopisu, da je to njegov princip, klerikalna načela pobijati in jih slabiti, kjer le mogoče; zato tudi boj proti hranilnici, ker je klerikalna! S temi besedami je onemogli plačani Gorenjčev dopisnik

sigurno priznal, da bje po sedanjem vodstvu in hranilnici, le vsled političnega sovraštva, ne oziraje se na resnice. Sicer je pa Gorenjčev dopis prav reven, in vse skozi priznava krivdo Grošelnovo, le nekoliko jo olepšava z drugimi odborniki, ker pravi, zakaj niso dobro njega nadzorovali in zakaj so njemu vse posle zaupali. Anafabeti seveda tega niso mogli opravljati in tudi sleparije ne delati. Dopisnik imenuje tukajšnjo ljudstvo nevedno: gotovo zato, ker ne mara za Lovricove nauke. Zaveda se pa dobro in to iz prepričanja! Kar „Gorenjec“ obrekuje, je gotovo dobro in pošteno, saj se vidi, kako vleče čez svoje strupene zobe le hvale vredne zadeve in osebe. Zato se pa sliši tudi splošno govoriti, da je „Gorenjec“ res nekostranišče, kamor se zbirajo najostudnejši odpadki. Zato se tako poteguje za Čudeta, ker vidi na njem nekaj tistih lastnosti, katere potrebuje v njegovi stranki. Častitamo k tej pridobitvi, prav iz srca vam ga privoščimo, saj drugje ni prestora zanj.

Iz Blejskega kota.

* **Častno diplomu in zlato medaljo** je prisodilo sodišče obrtne razstave v Parizu tukajšnjemu ključavničarskemu mojstru Ivanu Trillerju. Triller je jako spreten v svoji stroki, kar je pokazal posebno pri cerkvenih delih v novi cerkvi. Napravil je jako krasna vratca pri obhajilni mizi, lep zvonec pri zakristiji, v delu ima pa jako lepe svetilke za petrolejke. Tudi zna izdelovati lestence in vsa tem podobna dela. Cene so v primeri z drugimi mojstri zelo nizke, delo pa solidno in čisto v slogu.

* **Tujci so že tukaj**, veliko večjih stanovanj je pa že oddanih, take, da bo kmalu Bled dobil vse drugačno lice, sedaj smo kmetje navrh, potem se bomo pa poskrili pred gospodo, kar se jih ne bo pomešale mednje v službe.

* **Nevarnost je za slovenski Bled**, ker so začeli tujci-Nemci kupovati vile. Če slovenski posestniki vil ne bodo pazili, bo Bled še prej nemški, preden bomo mislili.

* **Nevarna šala za celi Bled** je bila, ko je zažgal Wölflingov hlapec Muljevi dekli povemo slame, ki jo je nesla domov na skedenj in se potem norčeval iz nje: „Goriš!“ Sreča za celi grajski „Kot“, da je plamen prej dekle ovil, preden je slamo prinesla na skedenj. Vsa v ognju je vrgla slamo na dvorišču na tla in nesreča za hiše, ki so tako blizu skupaj in krite z deskami — je bila odvrnjena. Taka norost zasluži ječo.

* **Ribensko župnijo** je prišel upravljat č. g. Leopold Lenard, ki je študiral bogoslovje in modroslovje (slavistiko) na

raznih univerzah. Tu menda ostane, dokler Ribnjani ne dobe novega župnika.

* **Ustanovni shod mlekarne** se je vršil v Gorjah v nedeljo 21. maja. Zanimanje za mlekarne je veliko.

* **Ali je to res**, kar govore ljudje, da namreč neki uradni sluga poleg opominov, ki jih ljudje ne vidijo nič kaj radi, prinaša, oziroma usiljuje tudi neslani liberalizem? Če je to res, svetujemo možu, naj liberalizem ohrani zase, če si hoče dobro, zakaj kot uradna oseba mora biti nad strankami, nepristranski, ne pa političen priganjač klavernega liberalizma.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

† **Osebne vesti.** Zadnji čas je bilo izvanredno veliko duhovskih sprememb, katere zvesti svoji časnikarski dolžnosti zabilježimo. V Svibno je prišel č. g. Peter Koprivec, nekdanji radeški kaplan. Svibničani si žele še g. kaplana, ker je fara raztresena, a radi pomanjkanja duhovnikov se jim bo težko želja izpolnila. Savčani so zvesto sprejeli svojega župnika č. g. Jožefa Koblarja, istotako Hotičani č. g. Janeza Hromeca. Na Kresnice je pa prišel iz Janč č. g. Ivan Dolinar in na Janče spet bivši njih župnik č. g. Janez Dobnikar.

† **Smartno.** V noči 18. maja so vlomili neznan tatje v prodajalno pri Slavincu in Šelekerju, a so bili še o pravem času odgnani. Menda so to isti Hrvatje, ki so prej že kradli po Krškem in v Boštanju. — 22. maja se je poročil v šmartinski cerkvi g. Ferd. Serajnik, finančni respicijent z gospico Mici Nachtigall iz Žužemberka. Ženin je iz znane slovenske rodovine na Koroškem. — V ljubljanski bolnišnici je umrl 18. maja Jožef Femec iz Gradišča, ki se je bil smrtno nevarno opekel. — 22. maja je bila v šmartinski cerkvi sedmina po † Matiju Absecu. Zbranih je bilo 17 gospodov duhovnih sobratov pokojnega. Liberalci in socialni demokratje se precej zavpili, koliko bodo gospodje zaslužili. A resnica je, da ni dobil noben gospodov za pogreb niti krajcarja, ne za sedmino in ne za trideseti dan. Rajni je imel take velikansko bisago, da je bila v nji prava egiptovska tema. Glejte liberalci, kako duhovne država plačuje mastno in koliko zapuščajoj! — Gospa Beneš je prodala svojo hišo. — Z dnem 1. avgusta nastopi tu kot učitelj g. Franc Mlakar.

† **Litija.** Pogreb † č. g. Matija Abseca na litijsko pokopališče je bil kaj veličasten. Rajni je bil tako dober in nesebičen in ni zapustil nikakega premoženja. Ministrstvo za

uk in bogočastje mu je po smrti poslalo priznanje, ker je 20 let v Hotiču opravljaj vremensko postajo. Naj bi se ga raje spomnilo v njegovi dolgi in mučni bolezni! — Sava je v zadnjem deževju narastla nad dva metra. — V Volavljah pri Litiji je v prepiru posestnikov sin Jožef Rome ubil hlapca Janeza Ljubiča. — Nova podružnica slovenskega planinskega društva za litijski okraj se snuje s sedežem v Litiji. — Osnovalo se je pevsko društvo, ki je 21. maja prvič nastopilo v litijski cerkvi prav izvrstno in hvalevredno. — 24. maja so odpeljali v blaznico na Studenec vsled revščine znorelo Marijo Obolnar. Spomnite se, dobrotniki, revne rodbine gori pri „Frlanovcu“. — Dne 1. junija je imelo strokovno društvo svoj shod popoldne ob 1/24. uri v prostorih gospoda Brica. — Gostilno pri Oblaku je prevzela gospa Haslinger. — Umrla je najstarejša oseba v Litiji, Marija Kobler, stara 90 let.

† **Kresnice.** Zgorelo je pred tedni poslepje nezavarovanemu posestniku in tudi več glav živine. Nevarnost je bila velika, da se požar ne razširi, ker ni bilo požarne brambe na mestu Hvala pa združenim močem domačih gasilcev, ki so požar omejili. — 5. junija ob 9 uri dopoldne je bila v župnišču razprodaja po † č. gosp. Simonu Šmiteku.

† **Hotič.** Na Konju je imel 18. maja Jurij Orehek po dom. Ražun štiri reje.

† **V Št. Lambertu** sta bili 14. maja na paši ukradeni dve ovci.

† **V Polšnik** so imele 28. maja Marjine dekliške družbe iz Smartna, Ljubljane in St. Lamberta svoje romanje. Bilo jih je okrog 250. Bilo je prav izvrstno. Zlasti so ugajale šmartinske pevke. Več o tem bo poročal „Bogoljub“. — Mož, o katerem je poročal „Domoljub“, da se je izgubil iz Amerike gredé, je prišel srečno domov, a imel je smolo, ker je po nesreči nekoga pretepel, da bo šel ričet jest.

† **Prežganje.** Tam so 20. maja nekoga ubili, a podrobnosti nam niso znane, kar kaže, da je Prežganjec tega dejanja sram.

† **Radeče.** Poštna administratorica gdč. Marija Vogl je postala peštarica II. razreda. — 20. maja je nagloma umrl kovač Andrej Perdich. Zadel ga je kap.

† **Sava.** Premeščen je postajenačelnik g. Sekolin v Trzič na Goriškem. — Trinajstletna Helena Kimovec je v Ponovičah padla iz gugalnice in si zlomila v rami levo roko. Bila je v bolnišnici, a je sedaj izven nevarnosti.

† **Zagorje.** Za trahomom je bolnih 94 oseb. — Pri Weinbergerju je v uti umrl zadet od kapi 26. maja berač Anton Knez, ker je imel rad „ta kratkega“. — Čobal je

pri zidanju hiše za konzum tudi sam delal par dni. — Pred kratkim se je z lepim konjem pripeljal neki posestnik iz okolice v Zagorje. Pri koritu poleg Grčarja je konj vroč pil vodo. Ko se je napil, je padel na tla in v trenutku poginil. Pazite na vročo živino.

† **Vače.** Pri občinskih volitvah je zmagala katoliška narodna stranka. — Pokopali so grozno bogato veleposestnico sedemdesetletno Drnovškovo Katro.

† **Sv. Gora.** Voditeljica je postala dosedanja učiteljica gđ. Dereani.

Novice iz Zagorja ob Savi.

† **Pri novi elektrarni** v Toplicah se je zgodilo že več nesreč. Veliko sobote so se pri vzdigovanju velikega kotla utrgali škrpci in padli z viška sredi med delavce. Sreča je bila, da je zadelo samo

prosvincev za posojilo. Le tako naprej, in kmalu bo nova posojilnica nekako središče in velika opora gospodarstvu v Zagorju in okolici!

† **Uradni dan** ima „Ljudska hranilnica“ popoldne od 2. do 6 ure in sicer vsak četrtek; če je ta dan praznik, pa v sredo. Ravnotako se uraduje vsak semanji dan. Obrestuje hranilne vloge po 4 in pol odstot, posojila pa daje po 5 in četrt bodisi proti poroštvu, bodisi na vknjižbo

Z ribniške zemlje.

† **Dne 30. aprila** je bilo v izobraževalnem društvu v Laščah predavanje. Po kratkem in navdušenem nagovoru g. predsednika je predaval veleč. g. Mihael Horvat o francoski revoluciji. Izvrstno predavanje je vsem poslušavcem jako ugajalo. Lepa hvala g. predavatelju!

lepo napreduje. Čistega dobička ima 2413 12 v., ki je nalažen v hranilnici v Laščah pod vložno št 113. Upamo, da bo kmetijsko društvo, dokler se bo tako spretno, modro in pošteno vodilo, jako napredovalo v blagor ljudstva. Seveda je potreba, da se vedno zvesteje in trdneje društva oklepajo. V združevanju je naša moč in rešitev.

† **Lepa slavnost** je bila 10. maja na Veliki Stevici pri Laščah. Obhajala sta zlato poroko Janez in Marija Dolšina in Brankovega. Prekrasen nagovor do zlatoporočencev je imel sorodnik veleč. gospod Jožef Juvanec z Rakitne, ki je ob tej priložnosti izvršil tudi cerkveni obred. Ljudstva je bila polna cerkev. — Dolšinova rodbina na Brankovem je ugledna in čislana. Z atoporočenca sta lepo vzgojila svoje otroke. Zato sta se po zlati poroki prav prijetno poselila doma na Brankovem med svojci. Tudi

enega, ki je precej poškodovan. Vsled tega so z delom takoj nehali. — Pred 14 dnevi je zlomilo roko nekemu monterju na dveh krajih. — Prejšnji teden je delavca Voljška na glavo zadela težka klada tako, da je izgubil zavest za nekaj časa. Sedaj se mu je že zelo zboljšalo.

† **Lahen potres** se je oglasil pri nas v noči od 23. do 24. maja.

† **V Ameriko** je šlo v zadnjem času srečo iskat pet Zagorjanov. Drugi pa hodijo v Zagorje.

† **Revizor je strašil** 24. maja pri novi „Ljudski hranilnici in posojilnici“. Pa našel je vse v n a j l e p š e m r e d u. — V dveh mesecih svojega poslovanja se je ta mladi denarni zavod prav krepko razvil. Prometa ima že nad 50 000 kron. Z upanjem, kakršno „Ljudska“ po vsej pravici zasluži, prihaja vedno več vlagateljev in

† **Meseca junija ali julija** namerava izobraževalno društvo napraviti javno tombolo. Na to opozarjamo, da bo tedaj večja udeležba. Dobitkov bo veliko, raznovrstnih pa lepih. Polovico dobička se bo porabilo v društvene namene, polovico pa za družbo sv. Cirila in Metoda.

† **Dne 7. maja** je bil občni zbor hranilnice in posojilnice v Laščah. Prometa je imela v 1904. letu 231.066 67 K. Želeto je, da bi se ljudje v prihodnosti še bolj posluževali hranilnice. Mnogo denarja še leži doma brez obresti. Čemu to? Doma je denar mrtev in ne nese nikakega dobička. Vložite svoj denar takoj v hranilnico, kjer je bolj na varnem in prinaša obresti. Dvignete ga lahko kadar hočete.

† **Istega dne je bil tudi občni zbor** kmetijskega društva v Laščah. Iz računskega zaključka je razvidno, da zadruga

mi njima želimo še mnogo prijetnih in zadovoljnih ur.

Ob tem izvanrednem, veselem dogodku, ki ostane Dolšinovi rodbini gotovo v najprijetnejšem spominu, je znani pisatelj Jožef Stritar, brat zlate neveste, poslal z Dunaja za to priliko zlatoporočencema to le voščilo:

Janezu in Mariji Dolšini ob zlati poroki
10. maja 1905.

Dosti sta skrbi in dela imela,
Voljno skupaj pretrpela,
Kakor če zakonski stan.
Dosti sta težav imela,
Vendar srečno doživela
Sta poroke zlate dan.
Srečo Vama Bog še daj,
Tukaj — tam pa sveti raj!

† **Lepo so sprejeli** Laščanje svojega novega župnika veleč. g. Jakoba Ra-

movša dne 11. maja. Postavili se več lepo okrašenih slavolekov, pozdravila so ga vsa društva, šolska mladina in več ljudstva. Da bi pač novi g. župnik doživel mnogo srečnih dni pri svojih župljanih!

† **Glavno zalogo tobaka** ima zdaj v Ribnici g. A. Pelc. Dal je napraviti na vratih prav okusen napis s cesarskim orlom v zlatu, da je res v olepšavo našega glavnega trga.

† **Iz Ribnice** v Šmartno pri Litiji je premeščen učitelj Fr. Mlakar.

† **Skoro pol šole** bodo prizidali v Sodražici, ker dosedanja ne ustreza več zahtevam. Ta stavba bo nedvomno povzdignila lepoto trga. Otroci imajo že od začetka maja prosto in se ne čujejo od njih strani nikake pritožbe. Seveda učiteljstvo bo zadelo jeseni menda v vseh razredih skoro na celino, zato naj bi semtertje starši poiskali po kotih zaprašena berila in računice in jih potisnili otrokom v roke.

† **Nevarno je obolel** sredi maja nadučitelj Štefančič v Lašičah, vendar pa, kakor čujemo, se mu je zdatno zboljšalo in je izvun nevarnosti.

† **Prav čudne reči** se čujejo iz nekaterih naših šol. Gospodje učitelji in gospodične učiteljice, pazite se, dokler ni mera polna. Ko je mera polna, gre čez, kadar gre pa čez, pa ni prav dober duh v kuhinji. Razumete?!

† **Dvajsetletnico trpljenja** je dopolnila in končala Frančiška Mihelič na Puhovem v gregorski fari. Revmatizem ji je pred 20 leti tako skvaril ude, da ni bila več za nobeno delo in tudi govorila je le s težavo in prav nerazumljivo. Meseca maja jo je smrt rešila zemskega trpljenja. Oaa je v tem času svoje boleznii deseti mrlič pri tej hiši. — O smrt, pa še kam drugam!

† **Po „slabih“ potih so hodili** skozi 20 let trije gregorski župniki, akoravno so hodili z „Bogom“ k bolnici na Puhovo. Ta vasica (šteje samo 2 številki), je namreč najbolj oddaljena od tarne cerkve in nima prav nobenega poštenega pota do cerkve. Od leta do leta jih prebirajo, kateri bi bil boljši in zgodilo se je, da je duhovnik našel pot, po kateri je šel zadnjič, opuščeno in zaraščeno in osupel gledal, kam naj se zdaj obrne. Toraj je tudi za gregorskega duhovnika prebita ta dvajsetletnica trpljenja.

† **Več drznih tatvin** se je zvršilo v kratkem v naši dolini. Da bi bili že zajeli to tatinsko zalego, še nismo čuli.

† **V luknjo pojdejo v kratkem.** V gregorski občini je pred par leti izkopal g. Jontez do 40 metrov globoko navpičen rov in zasledil v globočini žilo premoga. To žilo pojdejo zasledovat letos na stroške naše premogarske družbe. Ako se

pokaže, da se žila veča in debeli, tedaj bomo pa na konju!

† **Požar.** 26. maja izcimil se je ogenj v Turnherrjevi tovarni v Goriči vasi. Gospodarski odsek v Goriči vasi se zahvaljuje gasilcem iz Rbnice in Dolenje vasi, ker so s svojim neumornim delovanjem ogenj omejili.

† **Pregledovanje bikov** se je vršilo v Lašičah 29. maja. Najlepši med njimi je bil pač 2 1/2 leta stari bik murbodenske pasme, ki ga ima posestnik Franc Pezelnik na Škrlovcu. Njegova teža je 699 kilogr. t. j. 12 centov, 48 funtov. Pri tej priliki priporočamo živinorejcem, da naj svojo živino vodijo vedno le k najb ljšim bikom. Tistih 20 ali 40 vinarjev, ki jih plačaš od dobrega bika več, kakor od kakega ničastega, ti prineso pred letom 10 K obresti, ako prodaš tele mesarju. Ako pa tele rediš, ti pa v petih letih lahko prinese 100 K obresti in še več. Toraj pamet in ne s tem varčevati, s čemer se zapravlja!

Iz šentrupertske - mokronoške doline.

† **Strela in huda ura** strašno razsaja pri nas. Če se le pokaže dež, je že toča vmes pobila je že v več krajih. Strela pa je udarila en dan v osem brzovajnih drogcev.

† **Žita** so bolj redka teži kmetič, po nekodi je črv veliko škodoval, kebrovo leto bo prihodnje pri nas.

† **Šola je zaprta** v Št. Rupertu radi dobre.

† **Kdo ga je rešil** malega šolarčka? Pri Pencetu v tovarni je vtaknil obe roki do členkov med dva težka valarja. V tem trenutku pade gonilni jermen s kolesa in valarji se ustavijo. Človek bi mislil, da bo vse drobno do členkov, in glej roke so zdrave! Otroci, vaši angelji varuhi imajo z vami veliko dela!

† **Petje je lepo** tudi v Mokronogu, sedaj je prišel nov organist g. Iguacij Fabijani. Otroški zbor je nekaj nebeškega.

† **Čez davke** toži vse, nič čudnega, saj so ljudje, kateri morajo uničiti vsako obrt v kalu. Po pravici je rekel nek poslanec, da ima krški okraj največje davke. Morebiti bedemo še v zbornicah ropetali.

† **Nad pol milijona** prometa so imele posejilnice našega okraja. To bi bili notarji služili! Kmet pomagaj si sam!

† **Odšel je** v zatičinski samostan P. Jožef, ki je osem mesecev kaplanoval v Št. Ruprtu. Dobremu patru: Z Bogom! Bog povrni Vaš trud!

† **Sadja ne bo**, le listje je na drevju, pa tuintam kako jabolko.

Belokranjske novice.

† **Samo nemško** znajo v Ljubljani pri deželnem odboru in deželnem šolskem svetu, ker našim belokranjskim županom pošiljajo svoje odloke v blaženi nemščini. Gospodje župani, mi imamo pravico zahtevati, da se mora z nami po slovensko govoriti! Nemške dopise nazaj!

† **Popravek.** „Domoljub“ je zdaj počel, da bodo na morebitno šolo v Traovcu hodili tudi otroci iz Slamne vasi. Ko'ikor smo poizvedali, si sedaj tega še ne upajo reči jasno — a neka glava je izdala, da se to misli storiti pozneje. Mogoče se še kdo premisli, in da se boe kako drugače u' renilo. Vidi se, da se liberalcem možgani že kisajo, ker drugače bi pred par leti, ko so zidali metliško in suhorsko šolo, pač nekoliko bolj preresetali svoje načrte in pa ljudsko korist! Pa kaj, ljudska korist je tem gospodom lanski sneg! Ker se postave ne spolnujejo od samih uradov — zato ljudstvo le plačaj — naj se magari poslanci in vsi ministri na glave postavijo! Če bi pa kmet psu na rep stopil, je že zaprt.

† **Potres** smo nekoliko čutili tudi na Belokranjskem.

† **Tatvina.** Na Rakovcu so vzeli tatovi posestniku Matjašiču iz kleti vina in rakije je za okrog 40 K.

† **Strela udarila** je v Tribučah pri Adlešičih v zvonik. Odotni cerkvenik je hitel zvonit ob hudi uri, a doletela ga je z njegovo hčerjo vred nepričakovana smrt.

† **V Petrovi vasi** pri Črnomlju je bil izvoljen po večmesečnem čakanju radi pritožb pri občinskih volitvah županom mož poštenjak Janez Grahek iz Petrovevasi št. 15. Bog živi vrle odbornike in posebno novega župana, ki je vreden svojega prednika Jan. Kočevarja!

† **Okrajni šolski svet črnomeljski** dopisuje vsem uradom v nemščini. Opetovano smo že grajali to početje. Upamo, da se bodo gospodje sedaj vendar zganili in sledili zgledu krških tevarišev in proglasili slovenski jezik uradnim jezikom v tem zastopu.

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Iz Zatičine** se nam piše: Pretečeni teden je pričel delovati na naši pošti brzovajni urad. — Cistercijanski samostan je kupil posestvo z gradom, ki je pripadal dosedaj g. Aleksandru pl. Füransperg. S tem je prišlo posestvo, ki je bilo že nekdanj last zatiškega samostana v prave roke. — Lepo slovesnost sme obhajali v nedeljo 14. pr. m. Blagoslovili so nam mil. g. opat nove zastave, ki si jo je umislila tukajšnja dekliška Marijina družba. Slavnostni govor je imel naš rojak g. stolni vikar J. Potokar.

Po blagoslovu je bilo po mil. gosp. opatu sprejetih v družbo 13 deklet. Vso slovesnost je povečevalo krasno slovensko petje, ki so je oskrbeli naši dobri gg. patri. Ta dan bo ostal vsem, ki so bili navzoči pri slavnosti, v najboljšem spominu, v prvi vrsti seveda Marijinim hčeram. — Da bi se le tudi mladeniči malo bolj razvneli in naznanili svoj vstop v družbo mladeniške, ki šteje tako malo udov.

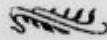
† **Trebne.** V kratkem bomo pri nas zopet imeli občinske volitve. Možje volilci, štejte si takrat v svojo sveto dolžnost, da pridete ta dan polnoštevilno na volišče! Gre se za Vašo čast, gre se zato, da ostanete vi domačini kmetje gospodarji v občini, da izvolite zopet moža iz svojo srede, moža poštenjaka, za župana, ne pa kakega priseljenega liberalca, ki bi bil rad župan, da bi tem lažje polnil svojo gostilno in torej svoje žepe. Če tudi bodo volitve ob času, ko bode dosti dela na polji, naj to nikogar ne zadrži od volitve; saj en dan še ne bo vsega konec in če se ta dan odtrgate, se vam ne bo treba skozi tri leta zastoj kesati. Saj veste, kako so pred tremi leti vsi pošteni možaki žalovali, ko smo pri volitvi prvič propadli, kako so liberalci od veselja pili na življenje in smrt in skakali na mize; veste tudi, kakšno veselje je zavladalo v občini, ko so bile tiste volitve razveljavljene in smo potem mi zmagali! Storite torej svojo dolžnost in ne dajte se zbegati lažem, s katerimi vas bodo morda nasprotniki skušali motiti. Pridite na volitev do zadnjega moža, zakaj če le enega glasu zmanjka do večine je ves trud zastoj, da bo mogel „Domoljub“ zopet z veseljem poročati: občina Trebnje je zopet rešila svojo čast, pokazala zopet svoje krščansko prepričanje. Pogum velja, in zmaga bo naša!

† **Iz Rake na Dolenjskem.** Verjemite, g. urednik, da je ni božje stvari pod solncem, ki bi se bolj zanimala za cerkvene stvari, kakor se zanimajo naši liberalci. Naj bo že to: cerkveno premoženje, cerkvene slovesnosti, bratovščine, Marijine družbe itd. vse jih skrbi, vse jih briga. Na Raki imamo enega, ki hoče vse vedeti v cerkvenih stvareh in si domišlja, da je v vsem prav poučen; pa ga njegovi pristaši s svojimi poročili prav dobro izpeljejo na led. Za vsak dopis, ki pride ali v „Slovenca“, ali v „Domoljuba“ ali v „Dol. Novice“, dela odgovornega — kaplana. Kaplan se mu pa smeje... Marijina družba je temu človeku tra v peti. In ker pri svojih semišljenikih ne dobi dovolj in zanesljivih poročil, doda v svoji domišljiji, kar še manjka. In tako fantazira po „Narodu“ o nekem vasovanju in o nekih pobejih, o katerih ne ve niti Dolenjavas niti kdo drugi razun raškega opaltarja tam na voglu pred cerkvijo. Nam se g. Varšek smili, ker bi rad izvedel

resnico, a prave resnice nikdar ne izve. Zato smo sklenili mi, ki smo naši, da mu bomo o vseh važnejših dogodkih Mar. družbe pisмено poročali. Poleg resničnega dogodka bomo pa dodali še par navcdil, kako naj zapiše v „Narod“ iz svoje domišljije, da se bo lepše bralo^{o)} Potem bomo pa vso raško faro in občino naprosili, da naj prav gotovo do zadnje črke vse verjame, kar bo prišlo v „Narod“ izpod Varškovega peresa. G. urednik, ali ne bomo potem na Raki najbolj prosvitljeni in najbolj napredni ljudje, kar jih Vi poznate?

† **Z Mirne na Dolenjskem.** Novi Mirnski župan je g. Martin Kolenc, posestnik in gostilničar na Mirni, značajan, katoliško narodni mož. Bog ga živi! V hosti za graščino Lanšprežom je previdel Mirnski župnik 74 let staro ciganko, ležečo na naravni postelji iz mahu pod bukovo streho. Piše se po izjavi njenega sina za Marijo Breščak in je dostojna v Kresnice pri Litiji. Kjer živi, tam umira cigan — pod milim nebom. Drugi dan so odpeljali žandarji njenega sina. Dobri ljudje na Gomili so bolnico vzeli pod streho.

† **Na Zaplazu** je binkoštni pondeljek velik romarski shod. Romarji bodo imeli tudi lepo priliko prejeti sv. zakramente.

Notranjske novice.

— „**Notranjčevim**“ dopisovalcem. „Vsakdo ima pravico rabiti, da doseže svoj namen, katera-koli poštena sredstva“, tako ste zapisali v 11. št. „Notranjca“ na str. 142. Dokazali smo vam že, kako hinavsko pišete in vendar še ne nehate posluževati se hinavskih sredstev, da bi dosegli svoj namen.

— V članku „Deželni zbor“ tarnate, koliko je škodovano ljudstvo zaradi obstrukcije. Bodite prepričani, da je vse to tarnanje od vaše strani gola hinavščina. Sami priznate, da je dežela zadolžena in da torej ne more dajati podpor. Obenem pa pravite, da je ravno zato potrebno zasedanje, da se preskrbijo potrebni dohodki za ljudske potrebe. Kje bote pa dobili teh potrebnih in postavnih dohodkov? Ali ne v novih davkih? Iz tega moramo pač sklepati, da vsa vaša ljubezen do ljudstva obstoji v tem, da bi mu radi naložili nove davke. To je vzrok vašega tarnanja! Preje zapravljajo, dajejo visoke podpore za nemško gledališče, podpirajo vse mogoče liberalne naprave, ko je pa vse zapravljeno, so pa klerikalni poslanci krivi, da kmet ne dobi

^{o)} Govori se, da je g. Varšek te dni prejel neko tako pisмено „navodilo“. Boge, ali ga objavi, ali ne? Poznejša opomba poročevalčeva.

podpor. Ali ni vaše tarnanje gola hinavščina?

— V istem članku govoričite tudi o volilni reformi. Ako smo vas prav razumeli, ste zoper to, da bi kmet imel več pravic. Da, pravite celo, da je smešno govoriti o ljudskih pravicah. — „Notranjec“ je list za kmete, on pravi, da je gospodarski list. Izvrstno se je torej zaletel, ko je zapisal stavek zoper pravice kmetov. Upamo, da se bodo kmetom vendar odprle oči. Tu lahko spoznajo, koliko je liberalcem na tem, da bi kmet imel pravice, katere mu gredo. Smešno se zdi liberalcem še o tem govoriti, kako smešno se jim šele mora zdeti, te pravice dati. Zato jih pa tako boli in peče možati nastop naših poslancev, ki delajo nato, da bi kmet dobil, kar mu gre. Toda bodite potolaženi! Naši poslanci bodo šli svojo pričeto pot; oni bodo izvojevali ljudstvu večje pravice, če vi še bolj tarnate. Ko bo pa ljudstvo dobilo vpliv, si bo s tem vplivom že samo pomagalo. Vi ste pa take dajali le — knofe, ker ste groše zapravili.

— Krivico hočete očitati cerkvam, ker zahtevajo po 5% od posojil. Dovolite, da vam pokažemo, kdo posojuje ceneje ali liberalci ali cerkve. — Na zadnji strani „Notranjca“ je inserat liberalne „Notranjske posojilnice v Postojni“. Tam se bere črno na belem: Daje posojila po 6%. Kdo je ceneji? Ali cerkve, ki dajo po 5% ali vi, ki zahtevate 6%? Dalje! Cerkev čaka tri leta in navadno nikdar ne zahteva zamudnih obrestij; vi pa še pol leta ne čakate, ampak precej pošljete opomin, ki stane kmeta 1 K 20 h in zaračunite takej zamudne obresti. Kdo je ceneji? Dalje! Predne vi posodite, mora izposojevalec plačati neko svoto, s katero pristopi kot ud in pridejati še drugo svoto za upravne stroške. Cerkev pa tega ne zahteva. Kdo je ceneji?

— Iz takih zapisanih budalasti pač spoznamo, da dunajski fantiči pišejo vaš list. — Zahtevate slovensko vseučilišče v Ljubljani. Prav! Toda dokler obstoji slovensko-nemška zveza, katero tako strastno zagovarjate, morali bote skrbeti za Nemce. Baron Schwegel bo gotovo profesor, ki vas bo dajal klečat, grof Barbo vas bo izpraševal, če že znate dovolj nemško, dr. Tavčar bo pa za havsmajstra.

— **Lep vspeh zadružnega delovanja** zamore pokazati zadružništvo v Šmiheluna Notranjskem. Posojilnica, kmetijsko društvo in mlekarina vse izkazuje lepe dobičke v l. 1904. Rezervni fond za vse tri znaša že čez 15.000 K. Seveda nasprotniki bi najraje videli, da bi vse propadlo, pa računski zaključki za l. 1904 jim morajo zopet za nekaj časa zapreti sapo. Ne bo se še tako kmalu spolnila vaša želja.

ne! Da vse tako lepo napreduje, največ pripomore vzoren red v upravi in nesebična požrtvovalnost vodstva.

— **Zadruga mlekarstva v Zagorju** tudi piše o dobičku, in sicer neverjetno velikem celih 5000 K. Ne zamerite nikomur, ljubi Zagorci, če vam tega kdo ne verjame. Kako gotovi so taki navidezni dobički nas uči prav dobro Črničvrh. Tudi tam so vedno dobro sbajali in take dobičke imeli, da je bilo nazadnje 21.000 kron — izgube.

— **Zadnji dopis iz Zagorja v „Domoljubu“ št. 9, je bila le neka vaba**, pa prav slaba — uspeha gotovo ni bilo zaželjenega. Šempeterčane prosite, da bi se bolj z vami združili. Ako ni pomagala visoka cena mleku, ne bo pomagalo tudi, če se kdo v Zagorju zmoti in začne dopisovati v „Domoljuba“ mesto v „Notranjca“.

— **Koristno premišljanje** Zagorcem ob sklepu računa za l. 1904: Koliko vam je koristilo vaše ravnanje do zadruge v Šmihelu? Pravijo, da je bilo včasih take, da kdor je drugim jamo kopal, je sam vanjo padel.

— **Iz Hrenovic.** O kako se skrbi sedaj za mladino — pravijo starejši ljudje — v bratovščinah, družbah in društvih se vodi k pobožnosti in izobrazbi. Res veliko se moli pri nas ob nedeljah in praznikih pred sv. R. Telesom, vmes pa se glasi ubrano petje Mar. deklet. Zato smo vedno hvaležni gospodom, ki so vpeljali glasno molitev pred Jezusom v sv. R. Telesu ter ustanovili Mar. družbi. Saj Marijina družba je privabila že lepo število tudi drugih vernikov pred Gospoda. Družba je največ pripomogla, da je v župniji razširjenih nad 60 „Bogoljubov“, 130 „Glasnikov“ in ravno toliko „Domoljubov“. Ali ne stori družba Marijina veliko za pobožnost in izobrazbo ljudstva? Prav iz tega namena je tudi ista uprizorila dne 15. maja dve igri „Lurška pastarica“ in „Čašica kave“. Na splošno zahtevanje so zaigrale naša dekleta drugič 21. maja, a ponovile so le prvo, mesto druge pa so se kar med tednom priučile novo „Jeza nad petelinom“. Taka je navdušenost pa tudi nadarjenost hrenoviških deklet v družbi! Nad 800 gledalcev se je zbralo obakrat v obširnih župnijskih prostorih. Želja vseh je, da bi kmalu zagledali zopet Mar. družbo na gledališkem odru. Prihodnjič mogoče se pokažejo fantje.

— **Vrhniške novice.** Tretje nedeljo po veliki noči so imeli v Sinji Gorici žegnanje. Od vseh vetrov se je našlo ljudstva starine in mladine. „Odkar mežnarim, še ne pomnim takega žegnanja“, se je izrazil cerkvenik. Lepo majnikovo jutro jih je privabilo in premajhen je bil prostor na pri-

jaznem hribčku. — Po službi božji se razidejo. Nekaj jih ostane v gostilni, drugi hité domov, nekateri pa tudi gredó k svojim sorodnikom. Imajo namreč ljudje navado, da ta dan dobro pogosté svoje prijatelje in znance. — Tam v neki hiši so imeli posebno visokega gosta. Po hlačah z rumenimi portami so ljudje sodili, da ima najmanj osemnajststo na leto. Prišel je obiskat svjega strica Po kosilu so bile seveda na vrsti tudi vrhniške občinske volitve. Mimogredó bodi omenjeno, da volitve so tista stvar, o kateri se sedaj vse meni. „Ne vem kako bo šlo“, povzame gospod z rumenimi portami, „ne vem in dvomim — Jelovška ne boste vrgli. Povem vam oče, Hein je njegov prijatelj in s tem je povedano vse. Mož zna. S petelini, ribami, kakor pravijo, in z vsem, kar ima Vrhnika okusnega in dobrega si je mož pridobil prijateljev navzgor — samih višjih glav. Menila sva se v Ljubljani z nekim doktorjem in ta mi dejal: Kaplan in Tršar mečejo bob v steno. To so mušice, ki se zaletavajo v slona. Mušice bodo padle in slon ostane nezmagljiv na Vrhniki do konca dni. Poznam razmere.“ Vse molči po hiši kakor zid — poslušá učenega gospoda. Besede njegove — vsem se zdé zelo verjetne. „No Vencelj, ali si vse povedal, kar si misliš“, vpraša gospodar. Tikal ga je, bil je namreč njegov stric in dobrotnik. „Dovoli še meni par besedi. Na tvojo besedo „ne vem“ in „dvomim“ in detičnega doktorja misel „Poznam razmere“ — rečem le: Jaz sem pa prepričan, da Jelovškovo županstvo pade. Kdor nasprotno trdi, ne pozna razmer čisto nič. Ali veš, kako je mušica zletela slonu v nos in ga je — četudi mušica — vendarle usmrtila s svojim strupom. — Le poslušajte! Ljudstvo in ne Hein ga je izvolilo in to ljudstvo ga bo sedaj tudi vrglo. Ljudstvo, ki je deloma verjelo sladkim besedam in deloma se balo, to ga je postavilo v to čast. Temu ljudstvu so se danes odprle oči in se ne boji več in zato ga bo obsedilo. Vse križem se govori, da Jelovškove stranke ni nikdar držala skupaj prijateljska vez in udanost ampak le sladka beseda, zvitost, obljava in strah. Pri volitvah je igrala večkrat veliko vlogo tudi pijača.“ „To so nas napajali“, je pravil Vrhnčanin sam — „napajali kakor junce zastonj. In svoj živ dan me še ni videl nihče pijanega takrat sem pa bil zastonj.“ — „Skratka pri Jelovškovi suranki pa pravega prepričanja ni bilo že od prvih početkov ne. In stranka na taki podlagi brez trdnih načel kakor so krščanstvo in smisel in ljubezen do ljudstva — taka stranka je brez trajnega obstanka. Danes jo poznamo in zato jo vržemo med smeti. Kdo je še danes za to županstvo? Po vaseh le par osebic brez ugleda in veljave od ljudi zasmehovane, in

v trgu par možičkov, o katerih pravijo, da so mu dolžni. Ali je res, ne vemo. Resnica stoji: Jelovškovi somišljeniki so reve osamljene kakor skale po Raskovcu, za katere se ne meni živ krst. — Ljudstvo se danes tudi nič več ne boji, kakor je bilo pred leti. Katol. politično društvo je ljudi vzbudilo. Strastno beró „Slovenca“ in „Domoljuba“, posebno Vrhniske novice in komaj čakajo ure, da se udarijo pri volitvah. „Kdaj bodo volitve?“ tako se sprašujejo. „Jelovšek ni več naš župan, že od marca ne.“ „Naj nam le napravi volitve ob največjem delu — odložili bomo grablje in kose, da gremo podpisat smrtne obsodbe županu. Naj le odlaša, vsak dan najde nas pripravljene. Kdor ni z nami, je naš sovražnik.“ „To so misli, dragi Vencelj, pobrane iz ljudstva“, nadaljuje kmet. Ljudstvo ima danes zdrave misli pa tudi zavest in silovito moč. In povem ti, Vencelj, pripravljeni smo na vse tudi na različne pritožbe. Vem, da naša gosposka rada petegne z liberalci — ali poznaš slučaje — Kamnik, Selca itd. pa nič ne dé, ne odjenjamo, če se tudi vleče stvar do najvišje oblasti tje na Dunaj. — Danes se ne bojimo več za pravično stvar — in še zmiraj je končno zmagala resnica.“ Gospodu z rumenimi portami po hlačah te odločne gospodarjeve besede zapró sapo in začeli so se meniti od vremena.

Za smeh in kratek čas.

Besedni uganki.

Kdor obe prav reši in bo izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

I.

Ima kopita, pa ni konj.
Morda je osel topoglavi?
Nikdar žival ni, naj tako
in naj drugače se ji pravi.
Če hodi, hodi brez kopit,
le v druge rabi jih namene;
še to povem ti na uho:
za tebe rabi jih in mene.

II.

Prav kakor hočeš, me obrni, —
naprej me beri in nazaj, —
in če ime boš moje nosil,
težko boš prišel v sveti raj.
V katerokoli hišo pridem,
nikjer se me ne veselé,
in kadarkoli jo obiščem,
od hiše proč me zapodé.
Le v eni hiši ne podé me,
a ravno v tisto rad ne grem;
zakaj če enkrat vanjo pridem,
še zapustiti je ne smem.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

1. Mana. 2. Polž.

Nagrado je dobil:

Marija Krč, Grad 2, p. Cerklje, Gorenjsko.

Loterijske srečke.

Dunaj,	3. junija	7	58	83	89	57
Gradec,	3. junija	26	62	77	78	38
Trst,	27. maja	59	22	71	85	87
Lince,	27. maja	52	72	50	36	12

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 21. junija 1905.

Delavci pozor!

V službo se sprejmo štirje delavci,
ki so vajeni dela pri premoškopi-
h. — Ponudbe naj se naslovi na:
Franc Jontez, Lašče. 1156 D 1-1

I nos vsake gospo-
dinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospo-
dinstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le istvirne savoje
s imenom „KATHREINER“.

Zakaj? :: ::

zdihujete in tarnate, kadar čutite revma-
tične bolezni ali putiko, če vas tega po
udih, boli v križu in kitah, bode, če zastaja
sapa, vas bole zobje, glava, prsa ali vrat,
če imate nahač in če Vas sploh kaj boli!

:: :: Zato!

ker gotovo nimate pri rokah Fellerjevega
fluide z znamko „Elsa-Fluid“, iz tisočernih
zahval se razvidi, da učinkuje Fellerjev
„Elsa-Fluid“ gotovo in naglo. Varujte
se pred ponarejanji.

12 malih ali 6 dvojnih stekl.	franko K 5.—
24 „ „ 12 „ „ „	8.50,
48 „ „ 24 „ „ „	16.—

483 D Naročila natančno na 2-2

E. V. Feller v Stubici, trg Elsa 16, Hrv.

Franc Stupica

v Ljubljani Marije Terezije cesta 1
(zraven Figovca)

trgovinaz železnino, poljedelskimi stroji
in špecerijskim blagom,

priporoča:

**Portland- in Romancemet, železniške šine in
traverze za oboke, štorjo za stropo, strešni klet
in izolirplošče, razne štedilnike, peči, kovanje za
okna „Patent Austrija“, železno pocinjeno in cinkasto
p očevino, mreže za sejanje peska, mreže in bodoča
žico za ograjo, ter vse druge stavbene potrebščine,
tehtnice in uteže, vodne žage, nagrobne križe, samo-
kolnice, orodje za mizarje, tesarje, kolarje, kija-
čavničarje in kovače.**

**Navadne in stranske (Flügel) pumpe,
pumpe za gnojnico, železne, pocinjene in svin-
čene cevi za napeljavo vode.**

Ročke za mleko, stroje za posnemanje mleka,
vso opravo za mlekarne, razno kuhinjsko opravo,
lične pičje kletke!

Velika zaloga slamoreznic, mlatilnic, gepeljn.,
čistilnic, trijerjev, preš za grozdje in sadje, stroje
za košnjo, plugov in bran. Preproge za vozove, sve-
tilke za kočije!

Semena za poljedelce, poljski mavec svetovno-
znani redilni prašek za živino, korenine in fibris za
izdelovanje šče in čopičev.

**Vedno! Ze špecerijsko blago in rudni-
ske vode.** 471 D (12-6)

Ljubljana **Josip Kordin** Ljubljana
Pred Skofijo 3. **Josip Kordin** Pred Skofijo 3.

priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen
kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanške rumene, rudeče
in bele pese, in korenje za kr no. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, me-
šane za suho in mokro zemljo najbolj, a krma za živino in konje, jesenski repa, vse vrste
solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

Poštanim potom izvršujejo se naročila točno in solidno. 481 D 12-6

Najodličnejši profesorji in zdravniki
priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlja, skrofalozi, Influenzi.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsakdo, kdor dalje časa bolega za kaš-
ljem. Kajti boljše je, boleznii prepre-
čiti, nego jih zdraviti.
2. Osebe s kroničnimi bronhijalni-
mi katarji, katere ozdravlja Sirolin.
3. Kdor ima nahuho katero Sir lin
zdravno olajša.
4. Skrofulozni otroci z oteklimi Hiza-
mi, očesnimi in nosnimi katarji itd.,
pri katerih Sirolin sijajno vpliva na
splošno branitev.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo
telesa, odstranjuje kašel, izme-
tavanje gnoja, nočno potenje.

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom
po 4 K steklenica.

Svarilo! Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba
je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno
znamko „Roche“ in zahtevati vedno le Sirolin
„Roche“. 1805 D 15-14

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica). Grenzach (Badensko).

Stanje hranilnih vlog:
nad 20 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 700.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah šte. 3

v lastni hiši, (poprej na Mestnem trgu
zraven rotovža),

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestnoga občina Ljubljanska z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo. Da je lvarnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom iz k. r. poštne hranilnice. 1131 D 11-1

Posojuje se na zemljišča po 3 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Stanje vlog 31. dec. 1904: Preje: **Gradšče 1**, sedaj: Denarni promet 31. dec. čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, 1.** 1. 1904: čez 46 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2%** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1904: K 11,095 751 15 Denarni promet do 31. decembra 1904: 46,473,224-38.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na raspolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

4 D 12-6

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah, Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak, tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Greg. Slibar, župnik na Rudniku.

Pozor Amerikanci

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgovino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obuval, srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerp itd. po zelo nizki ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 26. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 24-7 **Marija Rovšek**, trgovka

Priden, pošten, trezen **oženjen delavec**, dobi tako

službo

njegova žena mora znati nekoliko kuhati, da bi mogla **gostilno** imeti ter delavcem kuhati. Mož bi delal razna dela. Stanovanje brezplačno. Zasluzek v gostilni je ves **njegov**. — Kje? pové iz prijaznosti upravništvo „Domoljuba“. 1135 D 3-1

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1.10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.20, à la ogrske, trde po gld. 1.50, ogrske fine po gld. 1.80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

brinovec, pristen liter po gld. **Slivovka**, 1.20. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 8 kil naprej prekaževalec in 170 D (4) razpošiljalec živil 170 4-4

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Mnogo denarja zaslužite, ako zahtevate naš **krasni cenik**

v nemščini zastoj, poštno prosto. Kolesa K 79, 85 — Od 94 K popolno carine prosto od avstrijske razpošiljalnice. Slob. tek K 3.60 posebej. **1 leto piserno jamstvo.** Plašči K 4.60, 5.—, 5.80, 6.50. Zrač. cevli K 3.—, 3.25, 4.15 s pismenim jamstvom. Acetyl, svetilka K 1.05, 1.90, sedlo K 1.—, nožna sesalka K 1.—, pokrivalo za sedlo K —80, 115, osl, skledice itd. k vsakemu sistemu, čudovito ceno. Zastopniki tudi za samo priložnostni nakup, zakoniti pretranski zaslužek. **Visok rabat** pri nakupu kolesa za poskušnje, ne da bi se zavezal naročiti nadaljnja kolesa. **Multi-plex-Fahrrad-Industrie, Berlin, 387 K, Gitschloerstr. 15.** 1139 D (1)

Botri pozor!

Za **birmance** priporočam svojo izbrano veliko zalogo **najnovjših birmanskih daril**

kot: ure za moške od 10 K višje, ure za ženske od K 9.50 višje; verižice, križice, obeske, prstane, zapetnice, najnovjše predmete zlatne in srebrne.

Za vsako uro se jam dvo leti.

Slavn. p. n. občinstvu se uajuljudneje priporoča v obilen obisk

Fr. Hoffmann-a nast. **Franc Kober**

1135 D urar 11-1
Dunajska ce ta 12,
v hiši g. Matjana.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvo v **LJUBLJANI**, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice **obrestuje hranilne vloge po**

2 D 12-6 **4 1/2%**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 120.878-15.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 7,024,717-89, stanje hranilnih vlog K 7,651,915-41.

Denarni promet K 32,039,761-84.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Posojilnica na Vranskem

registr. zadruga z neomejeno zavezo ima 52211 K 73 v. rezervnega zaklada za eventualne izgube in obrestuje hranilne vloge s 4%, od 1. dne po vložanju do zadnjega dne mesca prei dv'gom ter izplačuje hranilne vloge vsake visokosti vsako sredo brez prejšnje odpovedi. 879 D 3-3

Schwentner, načelnik.

Služba organista in cerkvenika

v **Besnici** se razpisuje. Nastop s 1. avgustom t. l. Prednost imajo oženjeni in kmetijstva zmožni. — Oglašja se zanjo do 1. jullja pri župnem uradu v Besnici. 1115 D 1-1

Zdravstvena pipa

iz pristnega najtrpežnejšega
bruyere-lesa

z močnimi niklastimi okovi, vsled česar ne more zgoreti ali vsrkovati, prijetno in suho kačenje, torej glede čistosti in dobrega okusa nedosežna. Vsaka zdravstvena pipa nosi poljubno tujznan ime ali stanovsko znamenje, kot: lovsko, poljedelsko, gasilniško, veteransko, turistično, kijačarsko, mizararsko itd. kakor tudi vsa društvena znamenja in dele šivali, ali se na željo natančno napravi. Cena komadu glj. 1-20. Ako se pošlje glj. 1-30 naprej, poštnine prosto, sicer 965 D 2-2 po povzetju.

Union-Manufacturer, Dunaj

XIII 2, Penzingerstr. 82 D.

..... Pri večji množini popust. ....

Zastopniki se počudijo ležejo.

Zahtevajte zastoj in franko cenik svojih patent. novosti.

Za vsako pipo kletno pismeno jamstvo.

Svarilo! Doktorja pl. Trnkoczy-ja kranjski redilni prašek za prašiče

Je dobiti pristen le pod zakon. zaj imenom

Mastin

Ponarejalci se zakonito kaznujejo.

Za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino itd.

Svetovnoznano, najboljšo, zdravo, dietetiško redilno sredstvo, se porablja kot dodatek h krmu. Je prejelo tisoče zahvalnih pism o dobrih redilnih uspehih in na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju gornje najvišje odlikovanje. 1903 D (7)

Zavoj za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev pod naslovom: lekarna Trnkoczy, Ljubljana. Prekupci rabat.

378 D 20-5

**Samo
6 dni!**

Havre-New-York

voziyo zanesljivo najhitrejši brzoparniki

Francoska prekomorska družba.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v LJUBLJANI, Dunajska cesta 18, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

Največja zaloga

najnovejšega žameta, svilnatega, volnenega, modnega in perilnega blaga je v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 5

pri

R. Miklauc.

Došle so tudi zelo lepe svilnate in polsvilnate rute in šerpe. Kamgarn, ševijot, dosking, sukno, sploh vse vrste blaga za moške obleke so v posebnem oddelku na razpolago in sicer čez tisoč različnih vzorcev od najcenejše do najinejše vrste.

Vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Cene zanesljivo poštene!

— Tvrdba obstoji blizu 40 let. —

Za nakup

lepega, dobrega in trpežnega gvanterna blaga bodi kot najbolj priporočena gvanterna trgovina 484 D 6-6

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pogačarjev (sadni trg)

v veliki mestni hiši naspr. molarjev.

Najnovejši tibeti, kambriki, kakor tudi svilnate rute zadnje novosti v velikanski izbiri Bela močna kotenina (škofova kotenina) po ceni brez enakosti velja cel kos 40 metrov glj. 8-40, katera se tudi po poštnem povzetju pošilja.

Lepe rute iz blaga, piketaste rute, predpasnike domačega izdelka, satenaste in navadne koltrre, kotenina 140 cm široka za rjuhe, mizne prte, antle, žepne rute i. t. d.

Vse navedeno je zanesljivo dobro blago po primerni nizki ceni vsled velikega nakupa in majhnih stroškov.

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

z poprovo meto, zakonito zajamčeno, ima prijeten okus, je zdravniško priporočen in se uporablja pri neradni prebavi, kroničnem želodnem kataru, krčih v želodcu, izgubi, gorečici, pehanju, slabem okusu, hujavosti, pomankanju sile. Če se rabi vtrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznana poma dohajajo vsak dan.

Cena: Ena škotilica 2 kroni.

pri šestih škotilicah franko.

Izdeluje in razpoliža: lekarna pri medredu v Mor. Schönberga 47. Dubva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloga, naj se naroči nazvanost 457 D (13-5)

Organist in cerkvenik

se išče. Oženjen in rokodelec ima prednost. Plača 500 K na leto in prosto stanovanje. Mnogo postranskega zaslužka. — Več pové: župni urad svetega križa nad Jesenicami, Gor. 1086 D 1-1

1903 D 24-14

Popolno prepričanje,

da je lekarnarja
Thierry-a Balsam in centif. mazilo

p. vseh notr. boleznih, influenc katarh, krčih in vseh vrst, slabosti, motenju v prebavi, ranah, abscessih in tesnih poškodbah itd. nedosežno topelo sredstvo. Vam pojasni pri naročilu sama ali na željo posebej brezplačno poslana kuzilica s tisoč izvir. zdravst. pismi kot domači svetovalec. 12 mal ali 6 dvojnih stekl. balzama 6 kron. 60 mal ali 30 dvojnih steklenic K 15. — Brezlončka centifolijakega mazila frak. 1 60 v. Prosim nasloviti na lekarnarja A. THIERRY v Pregradu pri Buzški-Slatini. — Posar. in razprod. posrejanj se sodaljsko zasedujejo.

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41

(18-4) (na dvorišču.) 468 D

„Amerika“.

Cementna zarezna strašna opeka iz portland-cementa in peska

Streba prihodnosti.

Patentirana v 30 državah.

Eingetz. Schutzmarke

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Lepa birmanska darila!

Krasna darila za birmo, kakor ure, verižice, križce, obeske, prstane, zapestnice, sploh

najrazličnejšo zlatino in srebrnino v modernem secesionističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice, filijalka na Mostnem trgu. 256 52-21

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno.

HERBĀBNY-Jev podfosfornokisil apneni-železni sirup.

Ta pred 35 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

Je alez odstranjujoče in kašelj pomirjajoče sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbābnyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zaviljanje. 2007 D 14-12

Svarilo! Svarimo Vas pred enakim ali podobnim imenom razširjene, kar se tiče sestavja in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 35 let

obstoječega fosfornokislega apneno-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbābnijev apnenoželezni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VIII: Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Brežice: G. Elsässer dediči; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hauser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger, I. Kometter; Crnomelj: P. Haika; Reka; A. Mizzan, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler; Sovodnj: F. Kordon; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediči, M. Ravasini, Dr. J. Se-ravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth. 1968 18-14

1980 D 24-13

Nizke cene!

Ernest Hammerschmidt-a nasl.

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Zahtevajte pri nakupu

702 D 27

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

z znamko jelen.

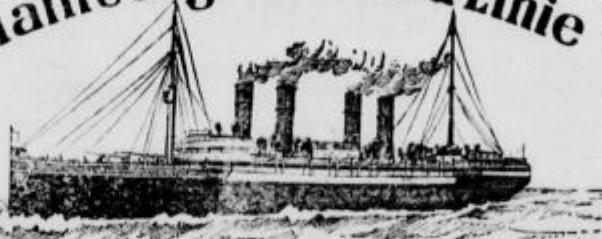
Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Hamburg-Amerika Linie

775 D Zastopnik: 17-4

FR. SEUNIG Ljubljana

Dunajska cesta 31, zraven šrange

Vožnja samo 6 dni.

Vsakovrstna pojasnila glede vožnje, kakor tudi preskrbitev priporočilnih kart družbe „Sv. Rafaela“ točno in brezplačno.

1600 kôs

najboljših s pravo znamko „Krondiamant“ na Kranjskem prodajala je v teku 5. let trdka VALENTIN GOLOB trgovina z železnino Ljubljana, Mestni trg 10. — Kosé so zopet došle in se razpošiljajo z garancijo za vsaki komad: 557 D 6-5

Dolžnost cm	70	75	80	85
Cena K	2-40	2-60	2-80	3-—

Čevlji gld 1-30

Le radi velike zaloge

1 par čevljev za gospode, 1 par za dame, 1 par za deklice, 1 par za otroke modni čevlji lahna nošnja, lepa fasona za vsak letni čas. Vsi ti 4 pari za gld 1-30. V zalogi v vseh velikostih. Razpošilja po povzetju. Vvoz in izvoz Ebersoa Dunaj VII. Kaiserstr. 96 I. 1152 D 1-1

Kleparskega pomočnika

sprejme takoj v delo 1138 D 1-1

Anton Durjava

klep. mojster v Bovcu, Goriško.

Lepo posestvo 1137 D 3-1

na Veliki Loki na Dolenjskem tik deželne ceste ob vodi preko mostu, le 4 minute oddaljeno od železniške postaje in pošte, e na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji. Hiša je zidana, obstoji iz 5 sob, kuhinje in kleti, je krita z opeko. Zraven je na novo s slamo krit pod v prav dobrem stanju. Njiv je za 10 mernikov posetve, ki so obsejane z vsem potrebnim, ter gozd. Na željo se dobi lahko tudi več njiv in gozda. Več pové lastnik Alojzij Šlajpah, posestnik na Veliki Loki pri Trebnjem.

Slovenci!

le

v domačo trgovino

pri 479 D 19-6

sv. Cirilu sv. Cirilu In Metodu In Metodu

v Ljubljani, Lingarjeve ulice 1

nasproti loteriji

kjer se dobiva fino moško sukno, naj-novejše volneno blago za ženske obleke. Najnovije rute vseh vrst. Bela in ru-java kotenina

po zelo nizkih cenah.

Poštena in prijazna postrežba.

Zahvali. se za doslej izkazano zaupanje.

Zahvali. se za doslej izkazano zaupanje.

Odvetnik Dr. JOSIP KUŠAR

uljudno naznanja, da je svojo odvetniško pisarno preselil iz Ljubljane v

Kranj

kjer je pričel uradovati v ponedeljek, dne 22. majnika 1905.

1130 D 1-1

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9 60, boljše K 12 —, belega, jako mehkega,

skubljenega K 18 —; kron 24 — snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30 —; kron 36 —. Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachel, Lobes 159 817 p. Plzen na Češkem.

Akademija Friedberg

pri Frankfurtu o. M. politehn. zavod za strojne, elektro- in stavb. inženirje in arhitekte. 8-8

Krepkega dečka

poštenih staršev, ki ima veselje do pekavske obrti, sprejemem pod jako ugodnimi pogoji takoj v uk. Lovro Sušnik v Škofji Loki. 994 D 3-2

2 vajenca za glavniarski obrt sprejme Jakob Strekel, glavnikar v Škofjiloki. 656 D 5-5

Kovaškega pomočnika in enega učenca

sprejme takoj v trajno delo Matija Perušek, kov. mojster v Višnjigori 75. 1073 D 1-1

Učenca

za krojaško obrt sprejme takoj Matija Lazar, krojaški mojster v Kropi, Gorenjsko. 1133 D 1-1

+ Suhost +

Lepa popolna telesna razveljavila se doseže s uporabo zak. sajam. Sanatoln praška za moč, odlik. s zlat. svetiljani v Parizu in Londonu 1904 od M. Dienemanna v Bazlu. Naglo pospeš. telesno moč, ojačenje celega živčevja, v 8-9 tednih do 30 funtov na teži. Zdravn. pripor. Zajamč. neškodl. Strogo resno. Mnogo zahvalnic. Cena kartona s neodloml. kron 2-50 brez poštnine, trije kartoni K 7-50 franko. 2021 D 24-13

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko „Orlova lekarna“, Komotov (Češko) o 1202 B

Učenca

za krojaški obrt sprejme takoj Andrej Pretnar, Sava pri Jesenicah na Gorenjskem. 1134 D 3-1

Iščem dva krepka dečka

v svoj podkovski obrt, vsaj 14 let stara

Anton Zorè

kovaški mojster v Kamni-1132D ku, Kranjsko. 2-1

Služkinja

k otrokom z mesečno plačo 7 do 8 gld se sprejme pri

Franc Zemanu,

Gorenja Siška, Jenketova 1145 D hiša. 1-1

Stenska ura z godbo

70 cm visoka, z lepo polit. oreh. omaro in bogato izrez. nastavkom, kakor kaže slika, igra vsako uro sama najlepše komade, pesmi, valčke in koračnice ter velja z rahlojem vred le gld. 6 50. Ista ura brez godbe gld. 4-0 Z bitjem cele in pol ure gld. 5-0. Z novim bitjem na zvon gld. 5-50. Velike stenske ure z 2 utežema 130 cm, g. d. 10-50. Nikel, ali jekl. strapaz. Roskoppura s plombo gld. 2-0. Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Neprimerano se zamenja ali denar vrne. Pošilja le p oti poročju „velika tovarna ur“ 762 D 3-2

Maks Böhnel

urar, Dunaj, IV., Margarethenstrasse 38.

Dobavitelj c. kr. dr. uradnikov. Največja in najstarejša terdka. Ustanovljena 1840. Zahleaste moj veliki centk s 1000 podob. zastoj in franco.

Takoj ali h koncu šolskega leta se sprejmeta eden ali dva

učenca

v trgovino z mešanim blagom. 1087 D 1-1

Povpraša naj se pri gosp.

Antonu Trevnu

trgovcu na Jesenicah, Gor.

Koverte s firmo in

trgovske račune

priporoča

Katoliška tiskarna

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo, da ne lino visbeno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot vnesljive sredstvo za obnovo. To vdrčuje rane čiste, o varuje iste, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačju K 3 16, ve pošljejo 4 pušice, ali K 4 00 6 pušic poštnine prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Val deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana; opeč Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Traškóczy, M. Hartschläger, J. Hayr.

431a 20-6

„Nemčeva kmetija“

v št. Jakobu pri Celovcu, obstoječa iz novo zidanega poslopja, z vsjo živino, 34 oral zaselanega sveta se proda za ceno 10.000 gld. Samo za mleko se dobi v mestu mesu no najmanj 50 gld. Denarja se potrebuje sedaj najmanj 30.0 gld. Več pove Tomaž Wurzer, tesarski mojster, pošta Vrba (Velden) na Koroškem. 1154 D 3-1